

ÅRSRAPPORT 2018

 Sparekassen Balling

Søndergade 12A, Balling, 7860 Spøttrup
CVR-nr. 10 757 711

Oplysninger om Sparekassen Balling	3
Ledelsesberetning – hovedpunkter	4
Ledelsesberetning	5
Ledelsespåtegning	25
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	26
Hoved- og nøgletal	30
Resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse	31
Balance	32
Egenkapitalopgørelse og kapitalopgørelse	33
Noteoversigt	34
Noter	35

Sparekassen Balling

Søndergade 12A, Balling
7860 Spøttrup

Selskabsoplysninger

CVR-nr. 10 757 711
Hjemsted: Balling
Grundlagt i 1914
Telefon: 97 56 44 22
www.sparekassenballing.dk

Filialer

Søndergade 11, Skive
Jeppe Schous Gade 6, Holstebro

Bestyrelse

	Født	Indvalgt	Genvalgt	På valg
Agronom/gårdejer Poul Pedersen, Balling (formand)	1965	2005	2017	2021
Fhv. sparekassedirektør, konsulent Gunnar Sønderby Jessen, Vejen (næstformand)	1951	2012	2015	2019
Bygningskonstruktør Hans Ibsen, Balling	1973	2011	2018	2022
Blikkenslager Jørn Pedersen, Fly	1964	2009	2015	2019
Entreprenør Niels Pedersen, Skive	1946	1997	2016	2020
Landmand Poul Verner Pedersen, Tøndering	1960	2012	2016	2020
Bogholder Niels Kristian Sørensen, Oddense	1955	2008	2017	2021

Direktion

Kurt Nielsen, Skive

Revision

PricewaterhouseCoopers

- Resultat efter skat udgør et overskud på 9 mio. mod et overskud på 10 mio. i 2017
- Basisindtjeningen udgør 11 mio., hvilket er på samme niveau som i 2017
- Fortsat stor nettotilgang af primært privatkunder
- Vækst i udlån på 3,4 % til 474 mio.
- Vækst i indlån – incl. indlån i puljeordninger – på 9,4 % til 831 mio.
- Det samlede forretningsomfang opgjort som summen af udlån, indlån (inkl. indlån i puljeordninger) og garantier er øget fra 1.469 mio. ultimo 2017 til 1.553 mio. ultimo 2018 – svarende til en vækst på 5,7 %
- Egenkapitalen er forøget fra 164 mio. til 171 mio. ultimo 2018
- Kursreguleringer er positive med 0,7 mio. mod positive kursreguleringer på 1,8 mio. i 2017
- Nedskrivninger på udlån udgør 0,9 mio. mod 0,6 mio. i 2017
- Udlån og garantier er fordelt med 72 % til private kunder og 28 % til erhvervskunder, heraf 11 % til landbrug
- Likviditeten er yderst tilfredsstillende. LCR-procenten er ultimo 2018 på 400 % mod lovens krav på 100 %
- Kapitalprocenten er opgjort til 22,9 mod 24,0 ultimo 2017. Sparekassens individuelle solvensbehov er ultimo 2018 opgjort til 10,3 %. Den solvensmæssige overdækning, efter bufferkrav på 1,9 %, udgør således 10,7 %
- Sparekassens bestyrelse indstiller til repræsentantskabet, at der for 2018 udbetales 3,5 % p.a. i rente til sparekassens garantier

Hovedaktivitet

Sparekassen Balling er en stærk lokalforankret garant sparekasse. Forretningsmodellen er baseret på at udøve traditionel pengeinstitutvirksomhed ved at udbyde traditionelle ind- og udlånsprodukter, samt rådgivning om bl.a. pension, investering og forsikring.

Sparekassens kunder er hovedsagelig privatkunder samt mindre erhvervs-kunder. Det primære markedsområde er defineret som Skive Kommune samt omkringliggende kommuner.

”Sparekassens kunder er hovedsagelig privatkunder og mindre erhvervs-kunder”

Hovedparten af Sparekassens samlede udlån og garantier kan henføres til kunder, der er bosiddende i Sparekassens primære markedsområde.

2018 – endnu et meget tilfredsstillende år

Årets resultat efter skat blev på 9,0 mio. mod 10,0 mio. i 2017, der var det bedste resultat i Sparekassens 105-årige historie.

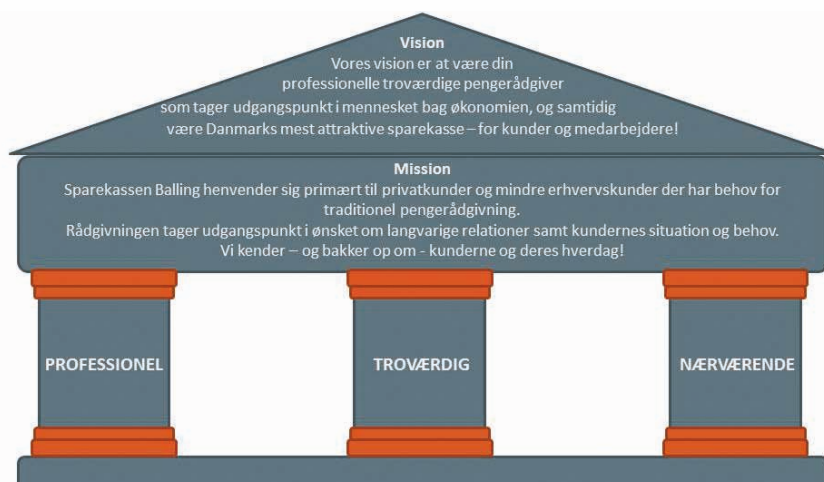
”Basisindtjeningen er fastholdt på samme niveau som i rekordåret 2017”

Det er specielt glædeligt, at basisindtjeningen, defineret som resultatet før kursreguleringer, nedskrivninger og skat, er fastholdt på samme niveau som i rekordåret 2017, idet der er opnået en basisindtjening på 11,2 mio. mod 11,1 mio. i 2017.

Årets resultat er meget tilfredsstillende.

Strategi 2020

Det er målsætningen i Sparekassens strategiplan for planperioden 2014-2020 - Strategi 2020 - at gøre Sparekassen betydeligt mere kunde-venligt og moderne - ændre kulturen til en mere proaktiv opsøgende kultur med fokus på helhedsrådgivning af kunderne, samt at sikre, at Sparekassen opleves som et meget attraktivt pengeinstitut for kunder og dygtige medarbejdere.

Et andet væsentligt element i strategien er målsætningen om en mærkbar forøgelse af forretningsomfanget på alle forretningsområder samt en markant styrkelse af basisindtjeningen.

"Udviklingen følger målsætningerne i Strategi 2020"

Sparekassens udvikling følger de oprindelige målsætninger i strategien, idet der i den forløbne periode er realiseret en betydelig vækst i forretningsomfanget, med en deraf følgende markant styrkelse af basisindtjeningen. Sparekassen er blevet mere kundevendt, og kundetilfredsheden er øget. Medarbejderkompetencerne er øget via målrettede uddannelsesaktiviteter.

Strategien fastholdes uændret for den resterende del af planperioden.

Repræsentantskabet og bestyrelsen

I henhold til Sparekassens vedtægter afholdes der hvert efterår valg til repræsentantskabet.

Valget i 2018 foregik uden afstemning, da de opstillede kandidater blev valgt ved fredsvalg.

Følgende repræsentantskabsmedlemmer blev genvalgt: Heidi Balling, Claus Foged Hansen, Hans Bak Ibsen, Flemming W. Jensen, Peter Foged Nielsen, Henning Smed og Anders Søgaard.

"Repræsentantskabet består af 35 medlemmer"

For oplysning om sammensætningen af det samlede repræsentantskab, der pr. 1. januar 2019 består af 35 medlemmer, henvises til note 24 side 59.

På det ordinære repræsentantskabsmøde i foråret 2018 blev Hans Bak Ibsen genvalgt til bestyrelsen for en 4-årig periode. Bestyrelsen har efterfølgende konstitueret sig med Poul Pedersen som formand og Gunnar Jessen som næstformand.

Sparekassens bestyrelse og direktion. Bagerst fra venstre: Hans Ibsen, Gunnar Jessen, næstformand, Jørn Pedersen, Poul Pedersen, formand, Kurt Nielsen, direktør. Forrest fra venstre: Niels Pedersen, Poul Verner Pedersen, Niels Kristian Sørensen.

Tilfredse og loyale kunder

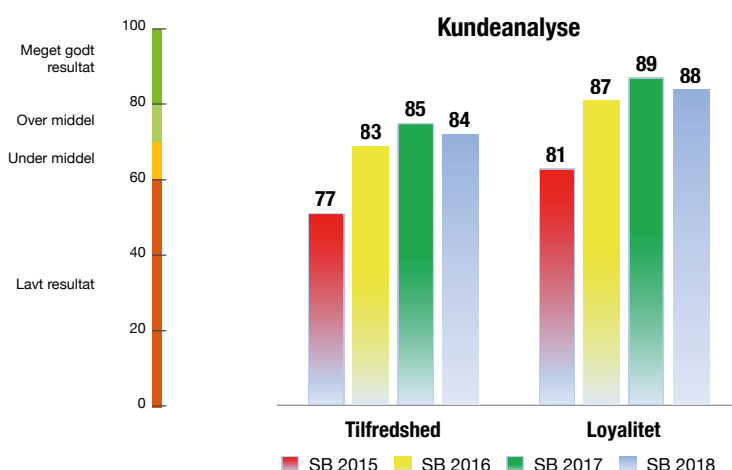
Vore eksisterende kunders tilfredshed er af afgørende betydning for deres villighed til at anbefale os overfor kollegaer, familie og venner.

I de senere år har vi i Sparekassen Balling haft stor fokus på kundernes tilfredshed og loyalitet. Vi arbejder hver dag for at optimere vores rådgivning og give kunderne en god oplevelse, hvor tilgængelighed og det personlige møde er væsentlige faktorer. Det er derfor glædeligt at kunderne kvitterer for indsatsen med flotte tilbagemeldinger i Finanssektorens KundeBenchmark.

Vi er i særlig grad glade for, at rigtig mange af vore tilfredse kunder gerne vil agere som ambassadører for os. En meget betydelig andel af vore nye kunder bliver netop kunder, som følge af ambassadørhenvisninger.

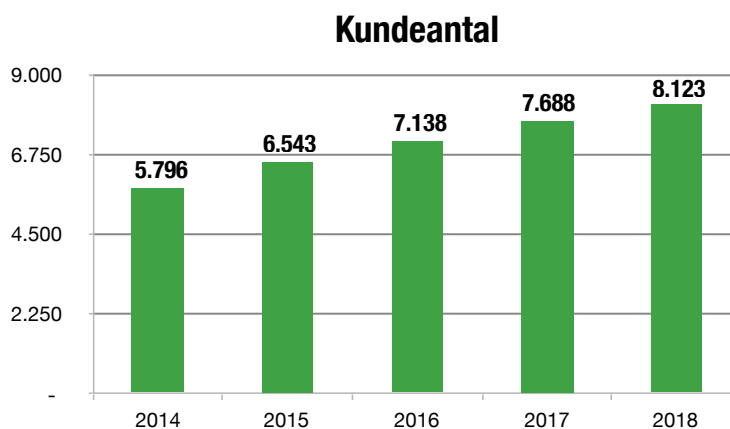
"Høj kundetilfredshed er af afgørende betydning"

Udviklingen i tilfredshed over de seneste 4 år, hvor vi har deltaget i undersøgelsen, fremgår af tabellen:

Fortsat vækst i kundeantallet

Væksten i antallet af nye kunder har i 2018 været meget tilfredsstillende, idet kundeantallet netto er forøget med 435 kunder:

Udviklingen i 2018 er en fortsættelse af en årrække med en stor kundetilgang. Fra ultimo 2014 til ultimo 2018 har kundetilstrømningen været særdeles positiv, idet vi i denne periode har øget kundeantallet med netto 2.300 kunder, svarende til en vækst på 40 %.

Den store kundetilgang, der i høj grad består af kunder med behov for rådgivning i bred forstand, giver vækst i forretningsomfanget på en lang række områder ud over udlån gælder det områder som investering, pension og forsikring.

Den meget positive udvikling i kundeantallet giver anledning til optimisme i forhold til mindre lokale pengeinstitutters eksistensberettigelse.

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Sparekassen Balling realiserede i 2018 et overskud efter skat på 9,0 mio. mod et overskud på 10,0 mio. i 2017.

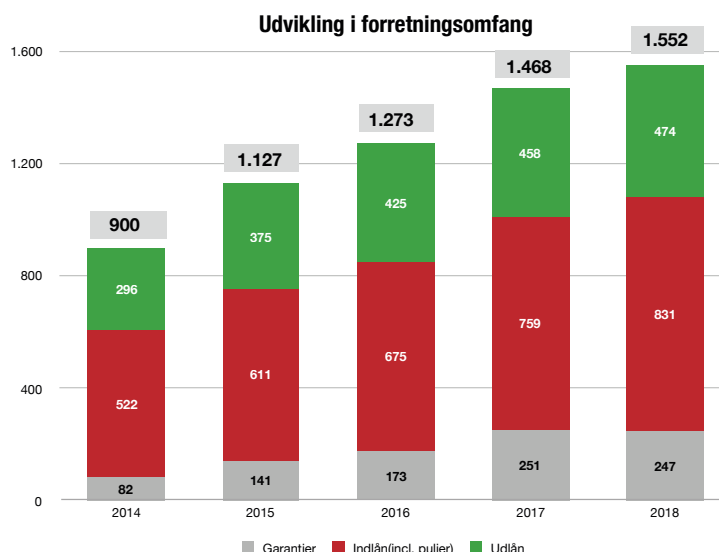
Netto rente- og gebyrindtægter er øget med 0,9 mio. svarende til en vækst på 2 %. Årets kursreguleringer påvirker regnskabet positivt med 0,7 mio. mod positive kursreguleringer på 1,8 mio. i 2017.

Udgifter til personale og administration er i forhold til 2017 øget med tkr. 760 svarende til 2,3 %. Personaleudgifterne er faldet tkr. 939, svarende til 5 %. Øvrige administrationsudgifter er øget med knap 1,6 mio. svarende til 13,3 %. De stigende administrationsomkostninger kan primært henføres til kraftig stigende IT-udgifter som følge af vækst i forretningsomfanget, samt bidrag til nye IT-udviklingsprojekter.

Årets nedskrivninger på udlån og garantier er øget fra 0,6 mio. i 2017 til 0,9 mio. i 2018. Årets tab- og nedskrivningsprocent udgør 0,2 % mod 0,1 % i 2017.

"Det samlede forretningsomfang er øget med 5,7 %"

Det samlede forretningsomfang opgjort som summen af udlån, indlån (incl. puljeordninger) og garantier er øget fra 1.468 mio. ultimo 2017 til 1.552 mio. ultimo 2018 – svarende til en vækst på 5,7 %.

Fra ultimo 2014 til ultimo 2018 er det samlede forretningsomfang øget fra 900 mio. til 1.552 tkr. svarende til en vækst på 72 %. Hertil kommer en betydelig vækst i formidling af realkreditlån. Sparekassen samarbejder bl.a. med Totalkredit og har gennem årene opbygget en betydelig portefølje af Totalkreditlån, der ultimo 2018 udgør 1,3 mia. I 2018 er porteføljen vokset med 12 %.

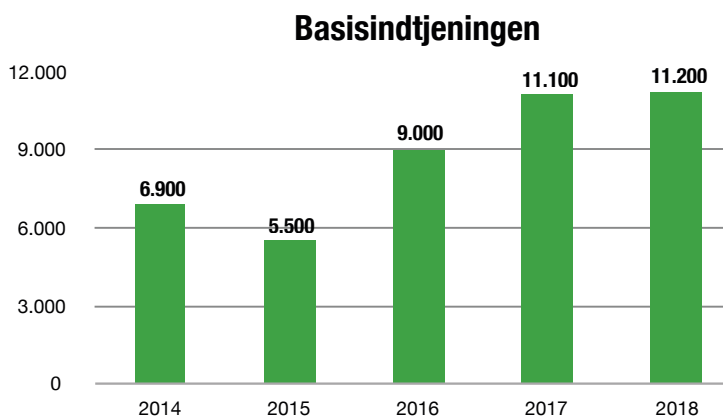
Basisindtjeningen

Basisindtjeningen, der defineres som resultatet før kursreguleringer, nedskrivninger og skat er i 2018 realiseret med 11,2 mio. hvilket er på niveau med 2017:

	2018	2017	Ændring
	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
Netto rente- og gebyrindtægter	45.290	44.395	894
Udgifter til personale og adm.	33.180	32.422	758
Af- og nedskrivninger på materielle aktiver	865	869	-4
Andre driftsudgifter	7	7	0
Basisindtjening	11.238	11.097	141

Det er målet, at Sparekassens basisindtjening, i perioder med beskedne/negative fondsresultater, samtidig skal kunne absorbere nedskrivninger, svarende til de historiske nedskrivninger i et fuldt konjunkturforløb og en attraktiv forrentning af garantkapitalen, uden at der genereres underskud.

Basisindtjeningen er over de seneste år øget markant, hvilket gør Sparekassen mere modstandsdygtig i forhold til kommende perioder med stigende nedskrivninger og svage/negative fondsresultater:

Opfølgning på tidligere udmeldte resultatforventninger

I Sparekassens årsrapport for 2017 blev der angivet forventninger om en basisindtjening for 2018 på 12-13 mio., samt et resultat før skat på ligeledes 12-13 mio.

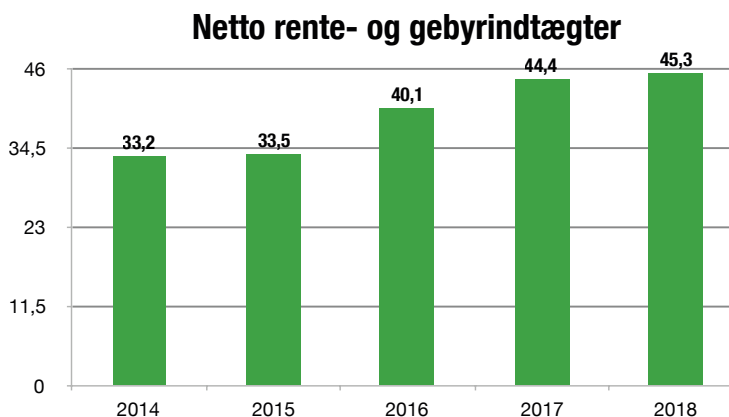
I halvårsregnskabet for 2018 blev forventningerne, som angivet i årsrapporten for 2017, fastholdt.

Den realiserede basisindtjening på 11,2 mio. samt resultat før skat på 11,0 mio. ligger således under de tidligere udmeldte forventninger. Afgigelsen i indtjeningen skyldes primært, at den budgetterede udlånsvækst ikke er nået, samt at IT-udgifterne er større end forventet.

Resultatopgørelsen

Netto rente- og gebyrindtægter

Netto rente- og gebyrindtægter er i 2018 steget til 45,3 mio. fra 44,4 mio. i 2017, hvilket svarer til en stigning på 2 %.

Renteindtægter fra udlån falder med tkr. 500 svarende til 1,9 %, som følge af øget priskonkurrence på udlån til kunder af god bonitet. Væksten i udlån har ikke levet op til det budgetterede.

Renteudgifter til indlån er faldet med tkr. 74 svarende til 8,6 %. Rentesaftaler på flere indlånsformer er ultimo året reguleret i nedadgående retning. Sparekassen har ikke indlånsmidler med negativ rente til hverken privat- eller erhvervskunder.

Renteudgifter vedr. placering af Sparekassens overskudslikviditet i Nationalbanken og hos andre pengeinstitutter er øget fra t.kr. 253 i 2017 til t.kr. 367 i 2018.

Renteindtægter fra Sparekassens obligationsbeholdning er steget med 2,4 % og leverer et tilfredsstillende rentebidrag. Obligationsbeholdningen indeholder en pæn andel af konverterbare obligationer med et, i forhold til det nuværende renteniveau, fornuftigt rentebidrag.

"Netto rente- og gebyrindtægter er steget med 2 %"

Gebyr- og provisionsindtægter, der primært kommer fra samarbejdspartnere indenfor realkredit, investering og forsikring, er øget med 1 mio. svarende til 6 %. Væksten i gebyr- og provisionsindtægterne skyldes, et højt aktivitetsniveau på alle forretningsområder, men særligt boligområdet bidrager pænt til væksten.

"Gebyr- og provisionsindtægter er øget med 6 %"

Renter af garantkapital udgiftsføres ikke under renteudgifter, men indregnes som en del af overskudsdisponeringen.

Kursreguleringer

Kursreguleringer blev i 2018 positiv med 0,7 mio. mod positive kursreguleringer på 1,8 mio. i 2017.

Kursreguleringerne fordeler sig med negative kursreguleringer på obligationer på 1,9 mio., negative kursreguleringer på investeringsselskaber på tkr. 50, positive kursreguleringer på valuta på tkr. 69., samt positive kursreguleringer på aktier med 2,5 mio. Positive kursreguleringer på aktier består stort set udelukkende af kursregulering på sektoraktier, idet kursregulering på børsnoterede aktier alene har haft en negativ effekt på tkr. 15.

"Kursreguleringer blev i 2018 positive med 0,7 mio."

Regnskabsposten kursreguleringer giver ikke isoleret set information om afkastet af Sparekassens værdipapirbeholdning, idet afkastet herfra indgår i tre forskellige regnskabsposter: Renter af obligationsbeholdningen, udbytte af aktier samt kursreguleringer.

Den valgte investeringsstrategi for obligationsbeholdningen har stor indflydelse på sammenhængen mellem regnskabsposterne renter af obligationsbeholdningen og kursreguleringer, og bør derfor ses i denne sammenhæng.

Den samlede indtjening af værdipapirer i egenbeholdningen, incl. kursregulering af sektoraktie og excl. valutakursreguleringer, har haft følgende udvikling:

	2018	2017	2016	2015	2014
Renter af obligationsbeholdning	3.191	3.115	2.974	2.763	3.008
Udbytte aktier	429	133	462	124	404
Kursreguleringer	603	1.704	-236	1.168	1.421
Resultat fonds	4.223	4.952	3.200	4.055	4.833
Samlet fondsbeholdning	283.079 *	219.331	217.070	224.129	264.255

*Obligationsbeholdningen er primo 4. kvartal 2018 øget med 60 mio.

Omkostninger

Udgifter til personale og administration er i 2018 øget med 0,8 mio. til i alt 33 mio., hvilket svarer til en stigning på 2,3 % i forhold til 2017.

Personaleudgifterne er faldet med 5 %. Trods overenskomstmæssige lønstigninger samt stigende lønsumsafgift, er personaleudgifterne faldet. Dette skyldes hovedsagelig en tilpasning af organisationen med det formål at sikre en mere effektiv drift.

"Personaleudgifterne er faldet med 5 %"

Øvrige administrationsomkostninger stiger samlet med 13 %. IT-omkostningerne alene stiger med 22 %. De kraftig stigende IT-omkostninger skyldes både Sparekassens vækst i antal kunder og forretningsomfang, samt igangsætning af en lang række IT-udviklingsprojekter i samarbejde med SDC. Sparekassen har en ambition om at følge med i den hastige teknologiske udvikling, og deltager derfor i langt hovedparten af de IT-udviklingsprojekter der igangsættes af SDC.

"IT-omkostningerne stiger med 22 %"

Siden 2014 er de samlede udgifter til personale og administration øget markant. Etableringen af en ny filial i Holstebro medio 2015, har isoleret set bidraget væsentligt til de stigende udgifter, ligesom de senere års kraftig stigende IT-udgifter har stor betydning.

Sparekassen Balling støtter lokalsamfundet i form af en lang række sponsorater, annoncestøtte og gaver til foreninger m.m.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender

Med virkning fra 1. januar 2018 trådte de nye nedskrivningsregler IFRS9 i kraft. Med de nye nedskrivningsregler erstattes den gældende nedskrivningsmodel, der er baseret på indtrufne tab, af en nedskrivningsmodel baseret på forventede fremtidige tab. For yderligere henvises til note 9.

Implementeringen af IFRS9 har medført yderligere nedskrivninger på åbningsbalancen pr. 1. januar 2018 på netto 5 mio., hvilket har påvirket Sparekassens egenkapital negativt med 4 mio. efter skat.

I årsrapporten for 2017 blev det oplyst, at overgangen til IFRS9 forventes at give en virkning på 1,5 – 2,5 mio. Den faktiske virkning overstiger således denne tidligere forventning. For yderligere henvises til note 9 side 50.

Sparekassen Balling har valgt ikke at benytte overgangsordningen vedr. implementeringen af den kapitalmæssige effekt af IFRS9 – en beslutning der efterfølgende ikke er ændret. Sparekassens kapitalgrundlag og nøgletal afspejler således allerede nu den fulde virkning af IFRS9.

"Overgangen til IFRS9 påvirker egenkapitalen pr. 1. januar 2018 negativt med 4 mio."

Årets nedskrivninger på udlån udgør 0,9 mio. svarende til 0,2 % af de samlede udlån og garantier. Niveaue er højere end i 2017, hvor nedskrivningerne var på 0,6 mio.

Årets nedskrivninger er sammensat af betydelige individuelle mernedskrivninger på landbrugskunder, samt en ekstra nedskrivning på Sparekassens landbrugskunder på 1 mio. som et ledelsesmæssigt kvalificeret skøn over de økonomiske konsekvenser for landbrugskunderne, der endnu ikke har vist sig, og derfor ikke er opfanget i Sparekassens metoder for nedskrivninger. På eksponeringer på øvrige kunder, herunder den betydelige andel af privatkunder, er der sket tilbageførsel af tidligere foretagne nedskrivninger. For nærmere henvises til note 9 side 50.

"Yderligere nedskrivninger på landbrugskunder, tilbageførsel af nedskrivninger på øvrige kunder"

Sparekassen har den største kreditmæssige risiko på eksponeringer mod privatkunder, der udgør 72 % af de samlede udlån og garantier samt eksponeringer mod landbrugserhvervet, der udgør 11 %.

Økonomien i de private husholdninger er god. Den meget lave ledighed, kombineret med det historisk lave renteniveau, og en pæn reallønsfremgang har stor positiv betydning for privatkundernes økonomiske situation. Det yderligere økonomiske råderum i privatøkonomien anvendes i høj grad til afvikling af gæld samt opsparing.

Landbrugserhvervet havde generelt et tilfredsstillende driftsår i 2017. Tørken i sommeren 2018 vurderes ikke at få væsentlig negativ økonomisk betydning for langt hovedparten af Sparekassens landbrugskunder, hvorimod de p.t. lave afregningspriser på svinekød vil betyde, at hovedparten af landbrugskunderne indenfor denne produktionsgren vil realisere negative driftsresultater for 2018.

"Hovedparten af svineproducenterne forventes at få negative driftsresultater i 2018"

Ultimo 2018 udgør Sparekassens eksponeringer mod landbrugserhvervet 11 %, af de samlede udlån og garantier, hvilket er på samme niveau som ultimo 2017. Sparekassens primære markedsområde omfatter Salling, der er en af landets mest betydningsfulde landbrugsområder, hvorfor det er naturligt, at der er truffet en ledelsesmæssig beslutning om, at Sparekassen som lokalt pengeinstitut, ønsker at have et væsentligt engagement i dette erhverv.

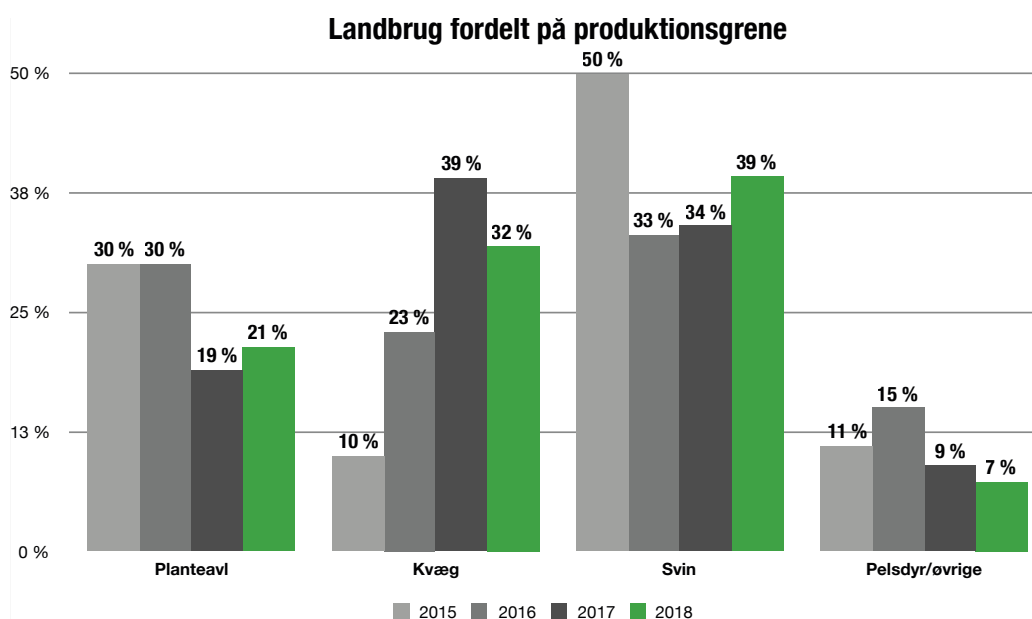
Historisk set har landbrugserhvervet oplevet store udsving i driftsresultaterne, hvilket skyldes store udsving i afregningspriserne. Eksponeringerne mod landbruget kan opdeles i forskellige produktionsgrene, hvor de væsentligste er svin, kvæg, planteavl, og pelsdyr.

Ofte rammes de forskellige produktionsgrene ikke på én gang af lave afregningspriser. I den nuværende situation er svineproducenterne og minkavlerne ramt af lave afregningspriser, hvorimod mælkeproducenterne og planteavlerne befinder sig i en mere gunstig økonomisk situation.

"Ofte ramme de forskellige produktionsgrene ikke på en gang"

Med henblik på at opnå en fornuftig risikospredning har Sparekassen en målsætning om en god spredning på de tre store produktionsgrene: planteavl, kvæg og svin. Der har de seneste år været målrettet fokus på at opnå en bedre spredning ved at øge andelen af kunder indenfor mælkeproduktion, dog uden at øge den samlede eksponering mod landbrugserhvervet under et.

Fordelingen af landbrugseksponeringer har udviklet sig således:

Sparekassens samlede nedskrivninger på udlån og hensættelser på garantier udgør 3,7 % af udlån og garantier ultimo 2018 mod 3,0 % ultimo 2017. Stigningen skyldes hovedsagelig implementeringen af IFRS9.

Balancen

Sparekassens balance

Sparekassens samlede balance udgjorde 1.022 mio. ultimo 2018 mod 946 mio. ultimo 2017, hvilket svarer til en stigning på 8 %. Sparekassens balance overstiger for første gang i Sparekassens historie 1 mia.

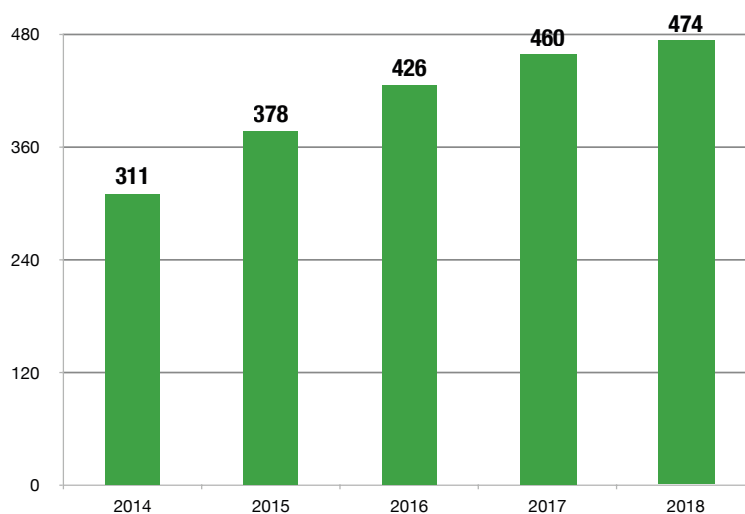
Udlån og garantier

Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris udgør ultimo året 474 mio. mod 458 mio. ultimo 2017, hvilket svarer til en stigning på 3 %. Væksten i udlånet ligger under forventningerne.

Udlån og tilgodehavende til dagsværdi udgør ultimo 2018 0,3 mio. mod 1,1 mio. ultimo 2017.

De samlede udlån, der fra ultimo 2014 til ultimo 2018 er øget med 52 %, har udviklet sig således:

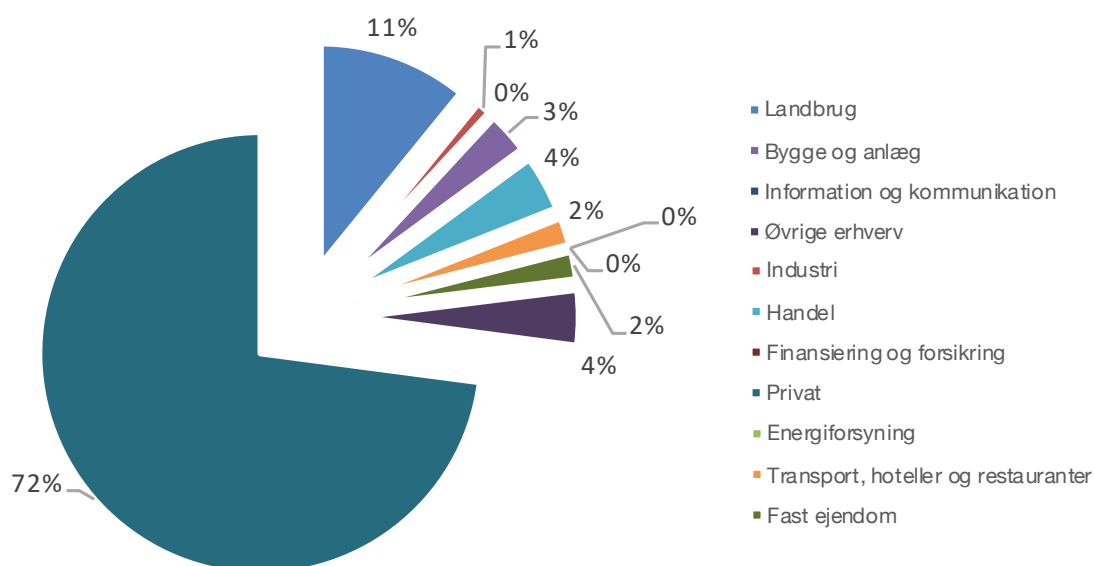
Garantier udgør ultimo året 247 mio. mod 251 mio. ultimo 2017, hvilket er et fald på 1,6 %.

Sparekassens fordeling på erhvervs- og privatkunder har udviklet sig således de seneste 5 år:

Udlån og garantier fordelt på privat og erhverv

	Ultimo 2014	Ultimo 2015	Ultimo 2016	Ultimo 2017	Ultimo 2018
	%	%	%	%	%
Privatkunder	62	73	68	71	72
Erhvervskunder	38	27	32	29	28
Heraf landbrug	11	10	13	11	11

Udlån og garantier fordelt på sektorer og brancher ultimo 2018:

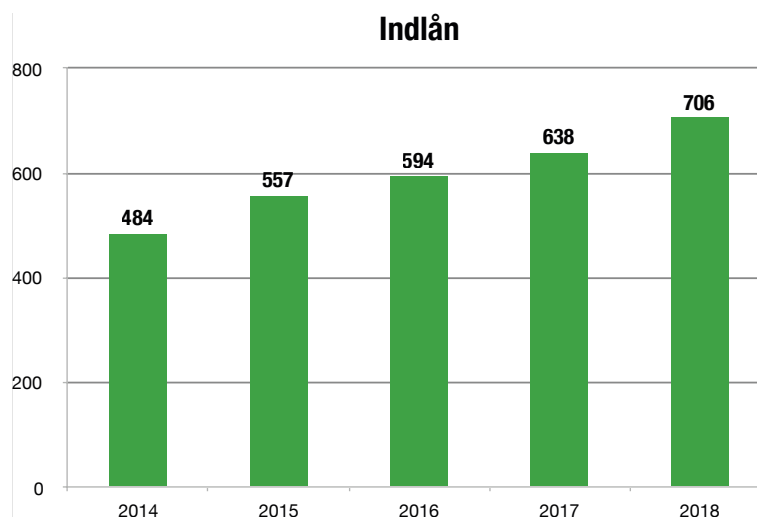

Ledelsen i Sparekassen har vurderet at boniteten på udlån og garantidebitorer kan opdeles som følger:

	Udlån og garantidebitorer med normal bonitet samt udlån og garantidebitorer der ikke har væsentlige svaghedstegn	Udlån og garantidebitorer med væsentlige svaghedstegn	Udlån og garantidebitorer med OIK
2018	90 %	5 %	5 %
2017	89 %	6 %	5 %
2016	89 %	6 %	5 %
2015	86 %	7 %	7 %
2014	81 %	9 %	10 %

Indlån

Indlån var på 706 mio. ultimo 2018 mod 638 mio. ultimo 2017 hvilket svarer til en vækst på 10,6 %:

Den stigende opsparingslyst har bevirket at Sparekassens indlån de seneste 5 år har haft en konstant stigende tendens.

Værdipapirer

I kraft af et stort indlånsoverskud udgør Sparekassens egenbeholdning af værdipapirer en væsentlig del af balancen. Ultimo 2018 var den samlede beholdning på 283 mio. mod 218 mio. ultimo 2017. Beholdningen består af obligationer for 245 mio. (87 %) der, bortset fra en beholdning af øvrige obligationer på 4,5 mio., er placeret i danske realkreditobligationer.

"Beholdningen af værdipapirer var ultimo 2018 på 283 mio."

Ultimo 2018 udgør beholdningen af aktier 38 mio. mod 32 mio. ultimo 2017.

Aktiebeholdningen består af aktier i finansielle virksomheder (sektoraktier) som Sparekassen Balling samarbejder med.

Beholdningen af realkreditobligationer er i løbet af 2018 øget. Sparekassen har ikke investeret i børsnoterede aktier eller virksomhedsobligationer.

Den samlede renterisiko ultimo 2018 er opgjort til 3,2 % af kapitalgrundlaget. Ultimo 2017 var renterisikoen på 2,8 %. Renterisikoen er udtryk for det forventede tab på rentepositioner, som følge af en stigning i renten på 1 %.

Forvaltningen af egenbeholdningen af værdipapirer varetages af fire eksterne kapitalforvaltere. Der er indgået en samarbejdsaftale med en ekstern leverandør, der på daglig basis leverer rapportering på udviklingen i de enkelte porteføljeaftaler samt den samlede portefølje.

I lyset af at Sparekassens egenbeholdning af værdipapirer udgør en meget væsentlig andel af de samlede aktiver, er der stor ledelsesmæssig fokus på styring af risikoen. Den samlede beholdning, dog uden indregning af sektoraktier, følges løbende ved beregning af Value at Risk (VaR).

Set over de seneste 5 år, hvor denne opgørelsesmetode har været anvendt, har VaR på den samlede egenbeholdning, excl. sektoraktier, udvist følgende udvikling:

Dato	Markedsværdi (t.kr.)	VaR i (t.kr.)	VaR i %
31.12.2018	245.646	7.577	3,08
31.12.2017	187.281	5.910	3,16
31.12.2016	185.367	5.859	3,16
31.12.2015	209.111	3.664	1,75
31.12.2014	222.862	7.983	3,58

VALUE AT RISK (VaR): en slags stress-test af, hvor meget man maksimalt kan forvente at tabe (her med 99,5 % sandsynlighed) på den samlede egenbeholdning i kr. eller i % i et MEGET dårligt år, hvis historien gentager sig (her beregnet på basis af de seneste 10 års afkasthistorik). Der ER taget højde for korrelationer (altså hvordan afkastet på de forskellige aktivklasser svinger i forhold til hinanden). Den beregnede VaR er baseret på afkastindeks og en antagelse om normalfordeling.

Likviditet

Sparekassen skal likviditetsmæssigt overholde LCR-nøgletallet (Liquidity Coverage Ratio). Kravet er pr. 1. januar 2018 fuld indfaset. LCR-nøgletallet skal herefter være på mindst 100 %. Ultimo 2018 var Sparekassens LCR-nøgletal på 400 %. Sparekassen overholder derfor kravet med en solid overdækning.

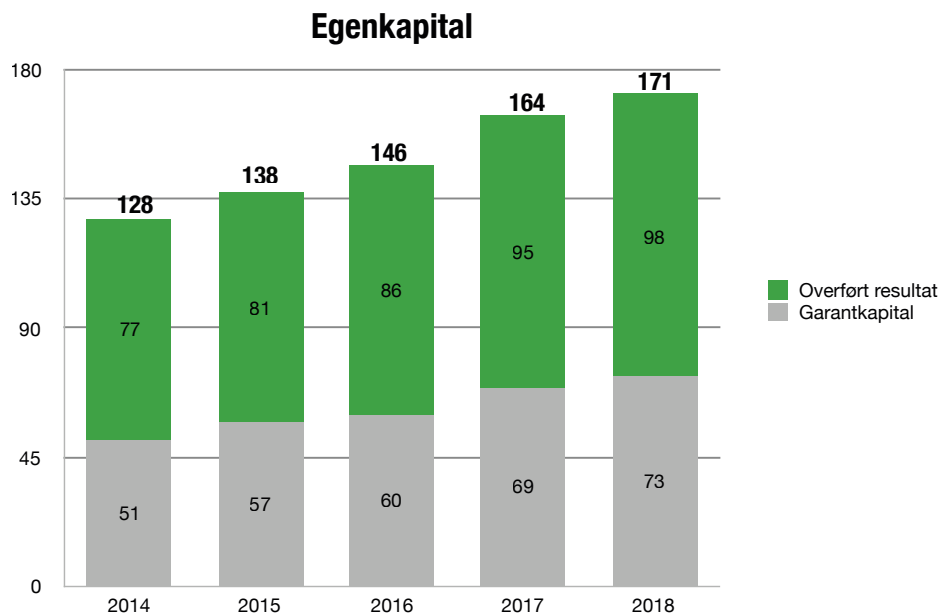
Sparekassen har således en særdeles god likviditet.

Egenkapital

Efter indregning af årets overskud udgør Sparekassens egenkapital 171 mio. mod 164 mio. ultimo 2017. Egenkapitalen er således øget med 7 mio. svarende til 4 %.

Sparekassens egenkapital er øget pænt i løbet af de seneste 5 år.

Ultimo 2018 udgør garantkapitalen 73 mio. mod 69 mio. ultimo 2017. Garantkapitalen er således i løbet af 2018 øget med 4 mio.

Af Sparekassens godt 8.000 kunder er 2.600 garanter. Antallet af garanter er i løbet af 2018 netto øget med 100. Det er glædeligt at opleve den store opbakning til Sparekassen fra primært lokale garanter.

Sparekassens bestyrelse indstiller til repræsentantskabet, at der for 2018 udbetales 3,5 % p.a. i rente til Sparekassens garanter.

Enkelte garantsparekasser har været nødsaget til at stoppe for indløsning af garantkapital, andre har indført ventelistemodeller eller garantbørser. Sparekassen Balling vil bestræbe sig på til enhver tid – betinget af Finanstilsynets tilladelse – at have åben for indløsning af garantkapital.

Kapitalforhold

Kapitalprocenten er opgjort til 22,9 % ultimo 2018 mod 24,0 % ultimo 2017. Trods årets positive konsolidering er kapitalprocenten faldet godt 1 % point, hvilket primært skyldes implementeringen af IFRS9, samt at Sparekassen i 2018 har øget beholdningen af sektoraktier med 8 mio.

Sparekassens individuelle solvensbehov ultimo 2018 er opgjort til 10,3 % mod 9,1 % ultimo 2017. Stigningen i solvensbehovet skyldes primært, at der ultimo 2018 er beregnet et tillæg til solvensbehovet vedr. kreditspændrisiko på Sparekassens obligationsbeholdning, samt en yderligere reservation til kreditrisiko på Sparekassens landbrugskunder.

En beskrivelse af metoden til opgørelse af solvensbehovet samt de forudsætninger, der lægges til grund herfor, er oplyst i Sparekassens årlige risikoreport som kan findes på Sparekassens hjemmeside. Opgørelse af solvensbehovet er ikke revideret.

Ud over det individuelle solvensbehov på 10,3 % kommer kapitalbevaringsbufferen, der i 2018 udgør 1,9 %, hvorefter det samlede krav til Sparekassens kapitalgrundlag udgør 12,2 %

Forskellen mellem solvensbehovet, incl. kapitalbevaringsbufferen, og den aktuelle kapitalprocent udgør således ultimo 2018 10,7 %, svarende til 81 mio.

Kommende kapitalkrav

Den Kontracyklisk kapitalbuffer

Den kontracykliske kapitalbuffer aktiveres med en kapitalbuffersats på 0,5 % fra 31. marts 2019, og øges til 1 % pr. 30. september 2019. Den kontracykliske kapitalbuffer kan øges yderligere med 12 måneders varsel, og kan maksimalt udgøre 2,5 %.

Kapitalbevaringsbuffer

Pr. 1. januar 2019 indfases kapitalbevaringsbufferen med de resterende 0,625 %, hvorefter denne buffer er fuld indfaset med 2,5 %.

NEP-krav

Med virkning fra 1. januar 2019 starter indfasningen af NEP-tillægget, der skal være fuldt opfyldt 1. januar 2023.

NEP-kravet har som formål at sikre, at det enkelte pengeinstitut har tilstrækkeligt med nedskrivningsegne passiver (NEP) til, at der kan gennemføres en smidig restrukturering eller afvikling af et pengeinstitut, hvis det bliver nødlidende, uden involvering af statslige midler, og uden at afviklingen får væsentlig negativ effekt på den finansielle stabilitet.

NEP-kravet, er et udtryk for hvor stor en polstring – målt i forhold til de risikovægtede eksponeringer – et pengeinstitut skal have. For pengeinstitutter med en balance på mindre end 3 mia. euro fastsætter Finanstilsynet NEP-tillægget i intervallet 3,5-6 % med et gennemsnit på 4,7 %.

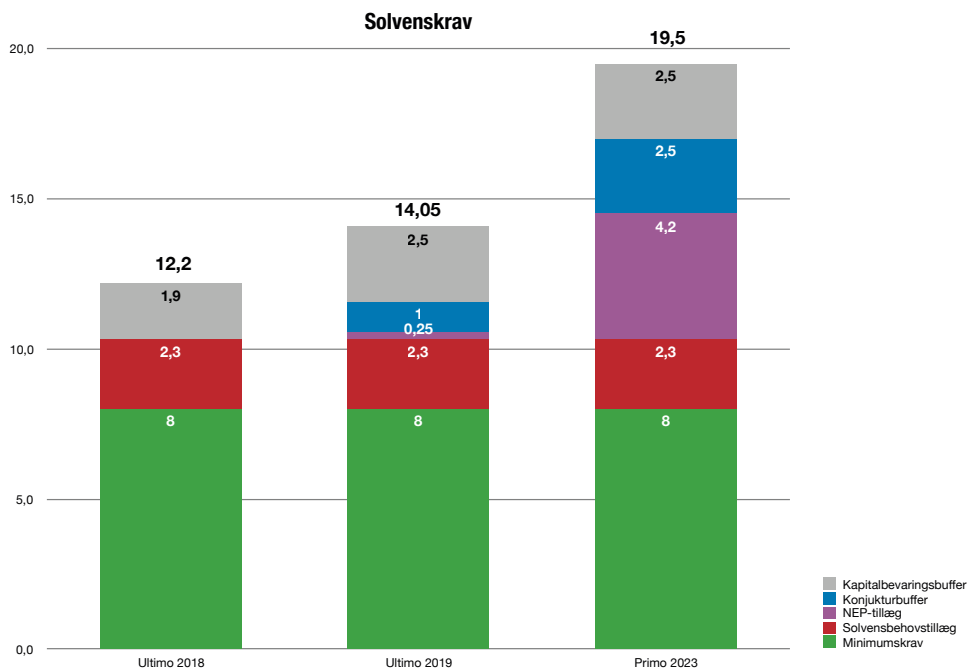
Finanstilsynet har i december 2018 fastsat Sparekassen Ballings NEP-tillæg for 2018, på basis af de risikovægtede eksponeringer opgjort ultimo 2017, til 4,2 %.

Tilsynet genberegner og meddeler NEP-kravet én gang årligt, hvorved NEP-kravet ikke er statisk, men ændrer sig fra år til år.

Sparekassen står godt rustet

I takt med indfasningen af de kommende kapitalkrav frem mod 2023, vil solvenskravet stige mærkbart.

Sparekassen arbejder løbende med kapitalplaner, for at sikre at vi til enhver tid kan honorere de kommende krav. I illustration herunder er vist det forventede solvenskrav ultimo 2018, ultimo 2019, samt ved fuld indfasning primo 2023. Den kontracykliske kapitalbuffer kan ændre sig over tid. Primo 2023 er den kontracykliske kapitalbuffer, af forsigtighedsmæssige årsager, medtaget med de maksimale 2,5 %. Ud over de oplyste solvenskrav er der behov for en egen buffer til sikring af kapital til bl.a. udlånsvækst.

Sparekassen har ultimo 2018 en kapitalprocent på 22,9 %, og lever derfor på nuværende tidspunkt op til alle nu kendte kapitalkrav ved fuld indfasning. Ud over det estimerede kapitalbehov primo 2023 på knap 20 %, er der behov for en yderligere kapitalmæssig buffer på eksempelvis 2-4 %, hvorfor det er målet at den forventede indtjening i de kommende år skal sikre, at Sparekassen løbende lever op de kommende kapitalkrav med en fornuftig overdækning samtidig med, at man fortsat kan leve op til rollen som et aktivt lokalt pengeinstitut, der har mulighed for at finansiere lokale projekter.

Det er ledelsens målsætning, at de fremtidige kapitalkrav, som hidtil, ønskes opfyldt med opsparet overskud samt garantkapital. Sparekassen følger sideløbende udviklingen vedr. mulighederne og vilkår for optagelse af kapital- og gældsinstrumenter, der kan benyttes til at opfylde NEP-kravet, men har ingen konkrete planer om at hjemtage denne form for kapital. Sparekassen nuværende kapital består udelukkende af egentlig kernekapital.

Finanstilsynets tilsynsdiamant

Finanstilsynets tilsynsdiamant indeholder fem pejlemærker for, hvad der som udgangspunkt anses for at være pengeinstitutvirksomhed med forhøjet risiko.

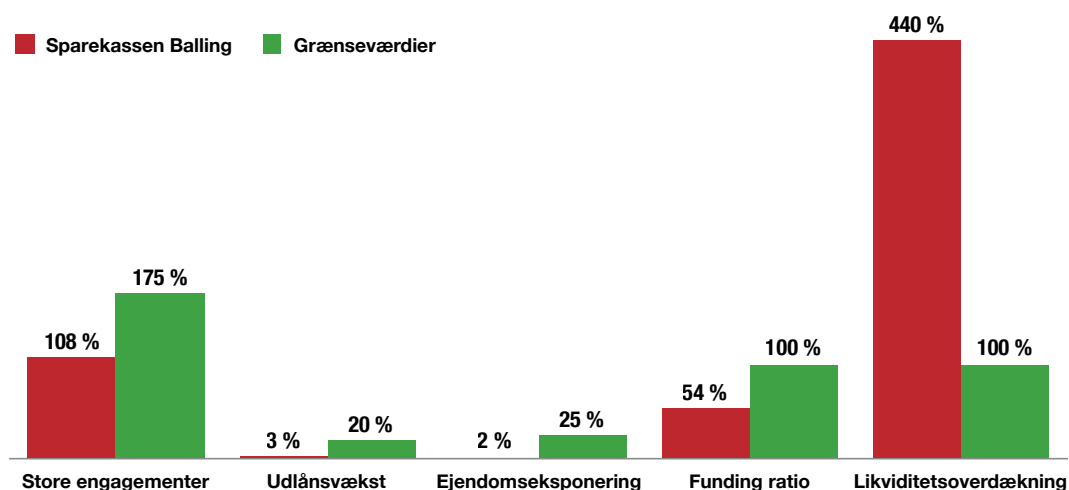
Sparekassen Balling opfylder kravene således:

De fem grænseværdier er:	Finanstilsynets grænse	Sparekassen Balling
Summen af 20 største eksponeringer	<175 %	108 %
Udlånsvækst	< 20 %	3 %
Ejendomseksponering	< 25 %	2 %
Funding ratio	< 100 %	54 %
Likviditetsoverdækning	> 100 %	440 %

Som det fremgår ligger Sparekassen Balling på nuværende tidspunkt indenfor alle grænseværdier.

Tilsynsdiamanten

Usædvanlige forhold – usikkerhed ved indregning og måling

Der har i året ikke været usædvanlige forhold, der har påvirket indregning eller måling.

Usikkerhed ved indregning og måling

De væsentligste usikkerheder ved indregning og måling knytter sig til nedskrivning på udlån. På landbrugsengagementer, der er den branche, der udgør den største andel af Sparekassen Balling's udlån til erhverv, er det især værdien af landbrugsaktiver, der er en afgørende faktor i værdiansættelsen af sikkerhederne.

Det er ledelsens opfattelse, at usikkerheden og en eventuel afvigelse i måling af nedskrivning på udlån og garantier, ikke er væsentlig for årsrapporten.

Regnskabsmæssige skøn og væsentlige usikkerheder er beskrevet i note 1, hvortil der henvises.

Særlige risici

Sparekassen Balling er eksponeret over for forskellige risici i forbindelse med Sparekassens drift.

Sparekassens risikostyring sker i overensstemmelse med de politikker, rammer og instrukser, som er fastlagt af Sparekassens bestyrelse.

De væsentligste risici er:

Kreditrisiko

Kreditrisiko, der anses som den væsentligste risiko, forstås som risikoen for tab på udlån og kreditter som følge af låntagers manglende betalingsevne.

Al kreditgivning sker på baggrund af en af bestyrelsen vedtaget kreditpolitik, der fastlægger de overordnede principper for al kreditgivning.

Forskellige forretningsgange, eksempelvis forretningsgang for vurdering af sikkerheder, understøtter de beslutninger, som den enkelte medarbejder med bevillingsbeføjelser træffer.

Markedsrisici

Sparekassens markedsrisici forstås som risikoen for, at Sparekassens aktiver og passiver ændrer sig som følge af ændringer i markedsforholdene. Markedsrisici består af risici på renter, valuta og likviditet.

Bestyrelsen har fastlagt objektive rammer for den maksimale risiko på de enkelte områder, hvilket er fastlagt i en instruks fra bestyrelsen til direktionen. Der udarbejdes løbende opgørelser over markedsrisici, og der afrapporteres til bestyrelsen på hvert bestyrelsesmøde.

Likviditetsrisici

Sparekassens likviditet opgøres løbende efter interne regler fastsat af bestyrelsen, samt ved beregning af Sparekassens LCR-procent. Sparekassen ønsker, såvel på kort som på længere sigt, at sikre et tilstrækkeligt og stabilt likviditetsberedskab.

Kontrol

Bestyrelsen og direktionen vurderer løbende alle væsentlige risici, herunder overholdelse af relevant lovgivning og anden regulering i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

Lønpolitik

Sparekassen skal i henhold til regnskabsbekendtgørelsen offentliggøre Sparekassen Balling's lønpolitik. Oplysningerne kan findes på Sparekassens hjemmeside www.sparekassenballing.dk

Redegørelse om det underrepræsenterede køn i Sparekassens bestyrelse

Det er ledelsens vurdering, at mangfoldighed er med til at skabe bedre resultater og en hjælp til at træffe bedre beslutninger. Ledelsen arbejder derfor for at skabe en god balance mellem mænd og kvinder i Sparekassens bestyrelse.

Måltal for bestyrelsen

Ultimo 2018 bestod bestyrelsen af 7 medlemmer – alle mænd.

Det er bestyrelsens mål, at andelen af det underrepræsenterede køn på kort sigt udgør minimum 15 %. På længere sigt er det målet at opnå en mere ligelig fordeling. Det er vurderingen, at dette er et realistisk og tilstrækkeligt mål.

Ifølge Lov om finansiel virksomhed § 79 a, stk. 4 har Sparekassen ikke udarbejdet politik eller måltal for øvrige ledelsesniveauer.

Redegørelse vedr. god selskabsledelse – Corporate Governance

Sparekassen Balling ønsker i høj grad at efterleve anbefalinger fra Komitéen for god Selskabsledelse, samt følge Finansrådets anbefaling på revisionsområdet, herunder Finansrådets ledelseskodex med yderligere 10 anbefalinger vedrørende ledelsesmæssige forhold i pengeinstitutterne. Sparekassen Balling forholder sig til anbefalingerne efter ”følg eller forklar” – princippet.

Redegørelsen findes på Sparekassens hjemmeside: www.sparekassenballing.dk

Samfundsansvar – CSR-politik

Sparekassen Balling's politik for samfundsansvar tager udgangspunkt i vor forankring som lokalt pengeinstitut siden 1914.

Vi er, og ønsker fortsat at være, en ansvarlig Sparekasse, der bevidst arbejder på at skabe optimale resultater for vore kunder, medarbejdere, garantanter og lokalsamfundet.

Sparekassens CSR-politik kan ses på Sparekassens hjemmeside:

www.sparekassenballing.dk

Whistleblower-ordning

Med det formål at give Sparekassens medarbejdere mulighed for på en hensigtsmæssigt måde og i fortrolighed at kunne rapportere om alvorlige forseelser, eller mistanke herom, er der etableret en såkaldt whistleblower-ordning, hvor Sparekassens medarbejdere kan indrapportere overtrædelser eller potentielle overtrædelser af den finansielle regulering, som de måtte være bekendt med eller have mistanke om.

Whistleblower-ordningen er forankret hos Sparekassens compliance-ansvarlige. Der har i 2018 ikke været indberetninger til Sparekassens whistleblower-ordning.

Forventninger til 2019

I 2019 forventes der stigende indtægter af en størrelse, der svarer til de forventede omkostningsstigninger.

Der forventes kursgevinster på beholdningen af sektoraktier, samt kurstab på obligationer i forventning om svagt stigende rente.

Efter en årrække med meget beskedne nedskrivninger, forventes der stigende nedskrivninger.

Resultatet før skat forventes realiseret i niveauet 8-10 mio.

Som altid er der væsentlig usikkerhed med hensyn til regnskabsposterne kursreguleringer og nedskrivninger.

Ledelsens hverv

- Bygningskonstruktør Hans Ibsen:** Bestyrelsesformand i Ole Ibsen, Balling A/S
Direktør i Hans Ibsen Holding ApS
Direktør i H.J. Invest ApS
Bestyrelsesmedlem i IAB Holding A/S
Bestyrelsesmedlem i Vinde Bakke A/S
Bestyrelsesmedlem i Stenger og Ibsen Construction A/S
Bestyrelsesmedlem i Stenger og Ibsen Construction Holding A/S
Bestyrelsesmedlem i Iglsø Agro og Biogas A/S
Bestyrelsesmedlem i Iglsø Agro og Biogas Holding A/S
- Blikkenslager Jørn Pedersen:** Direktør og bestyrelsesmedlem i Fly Blik og Ventilation A/S
Direktør i DJ Fly Holding ApS
Direktør i RP Køkken ApS
Direktør i 24ride.com ApS
- Entreprenør Niels Pedersen:** Direktør i N.P. Invest Skive ApS
- Gårdejer Poul Verner Pedersen:** Formand for Dagli' Brugsen, Durup

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018 for Sparekassen Balling.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med reglerne i lov om finansiel virksomhed og bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af Sparekassens aktiver og passiver, finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af Sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i Sparekassens aktiviteter og økonomiske forhold, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som Sparekassen kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til repræsentantskabets godkendelse.

Balling den 31. januar 2019

Kurt Nielsen

Direktør

Bestyrelse

Poul Pedersen

Formand

Gunnar Sønderby Jessen

Næstformand

Hans Bak Ibsen

Jørn Pedersen

Niels Pedersen

Poul Verner Pedersen

Niels Kristian Sørensen

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til repræsentantskabet i Sparekassen Balling

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til bestyrelsen.

Hvad har vi revideret

Sparekassen Ballings årsregnskab for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018 omfatter resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, kapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi udførte vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision (ISA) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit *Revisors ansvar for revisionen af regnskabet*.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af sparekassen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i overensstemmelse med IESBA's Etiske regler.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Valg

Vi blev første gang valgt som revisor for Sparekassen Balling den 3. april 2007 for regnskabsåret 2007. Vi er genvalgt årligt ved repræsentantskabsbeslutning i en samlet sammenhængende opgaveperiode på 12 år frem til og med regnskabsåret 2018. Vi blev genudpeget efter en udbudsprocedure på repræsentantskabsmødet den 7. marts 2017.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af regnskabet for 2018. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af regnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Centralt forhold ved revisionen

Nedskrivninger på udlån

Udlån måles til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger.

Som følge af implementeringen af IFRS 9 foretages der fra 1. januar 2018 nedskrivninger til forventede tab på udlån mod tidligere alene til indtrufne tab. Den akkumulerede effekt af ændringen fra tidligere år er indregnet i egenkapitalen pr. 1. januar 2018, mens nedskrivninger for året 2018 løbende er indregnet i resultatopgørelsen.

Nedskrivninger på udlån er ledelsens bedste skøn over de forventede tab på udlån pr. balancedagen.

Der foretages nedskrivning på udlån på tidspunktet for første indregning med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning, nedskrives udlånet med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i udlånets restløbetid (stadie 2). Konstateres udlånet kreditforringet (stadie 3), nedskrives udlånet med et beløb svarende til det forventede kredittab i udlånets restløbetid, der vil være større end under stadie 2.

Nedskrivninger på udlån i stadie 1 og 2, bortset fra udvalgte svage udlån i stadie 2, foretages på baggrund af en modelberegning, mens nedskrivningerne for udvalgte svage stadie 2 udlån og stadie 3 udlån foretages ved en manuel, individuel vurdering. De modelberegne nedskrivninger foretages på baggrund af en PD-model, der udvikles og vedligeholdes af sparekassens datacentral SDC suppleret med et fremadskuende, makroøkonomisk modul, der udvikles og vedligeholdes af foreningen af Lokale Pengeinstitutter (LOPI).

Som følge af de fortsatte betydelige økonomiske udfordringer i visse grene af landbruget er en væsentlig del af sparekassens nedskrivninger relateret til landbrug. Landbrugets situation medfører en forøget usikkerhed om opgørelsen af nedskrivningsbehovet indenfor udlån til landbrugssektoren.

Nedskrivninger på udlån er et centralt fokusområde, fordi ledelsen udøver væsentlige skøn over, om der skal foretages nedskrivninger på udlån og størrelsen af nedskrivninger på udlån.

Følgende områder er centrale for opgørelse af nedskrivninger på udlån:

- De modelbaserede nedskrivninger i stadie 1 og 2, herunder ledelsens fastlæggelse af modelvariable tilpasset sparekassens udlånsportefølje.
- Sparekassens forretningsgange for at sikre fuldstændigheden i registrering af udlån, der er kreditforringede (stadie 3) eller med betydelige svaghestegn (stadie 2).
- Væsentligste forudsætninger og skøn anvendt af ledelsen i nedskrivningsberegningerne, herunder principper for vurdering af forskellige udfald af kundens økonomiske situation (scenarier) samt for vurdering af sikkerhedsværdier på bl.a. landbrugsjord og ejendomme, som indgår i nedskrivningsberegningerne.
- Ledelsens vurdering af forventede kredittab pr. statusdagen som følge af gældende markedsforhold, og som ikke indgår i de modelberegne eller individuelt vurderede nedskrivninger, herunder den aktuelle og forventede indtjening for landbrugskunder.

Der henvises til årsregnskabets afsnit "Regnskabsmæssige skøn og væsentlige usikkerheder" i note 1, afsnittet "Kreditrisici" i note 2 samt note 9 og note 12, hvor forhold, der kan påvirke nedskrivninger på udlån er beskrevet.

Hvordan vi har behandlet det centrale forhold ved revisionen

Vi gennemgik og vurderede den akkumulerede effekt af sparekassens nedskrivninger pr. 1. januar 2018, som er indregnet i egenkapitalen samt de løbende nedskrivninger, der er udgiftsført i 2018.

Gennemgangen omfattede en vurdering af "Erklæring om SDC A/S' IFRS 9- model" afgivet af datacentralens uafhængige revisor.

Vi vurderede og testede sparekassens opgørelse af nedskrivninger i stadie 1 og 2, herunder vurderede vi ledelsens fastlæggelse og tilpasning af modelvariable til egne forhold.

Vores gennemgang og vurdering omfattede endvidere sparekassens validering af de metoder, som anvendes for opgørelse af forventede kredittab, samt de tilrettelagte forretningsgange, der er etableret for at sikre, at kreditforringede udlån i stadie 3 og svage stadie 2 udlån identificeres og registreres rettidigt.

Vi vurderede og testede de af sparekassen anvendte principper for fastlæggelse af nedskrivningsscenarier samt for måling af sikkerhedsværdier på bl.a. landbrugsjord og ejendomme, der indgår i nedskrivningsberegninger på kreditforringede udlån og udlån med betydelige svaghestegn.

For en stikprøve af kreditforringede udlån i stadie 3 og svage stadie 2 udlån testede vi nedskrivningsberegningerne og anvendte data til underliggende dokumentation.

For en stikprøve af øvrige udlån foretog vi vores egen vurdering af stadie og kreditklassifikation. Dette omfattede en forøget stikprøve af større udlån samt udlån indenfor segmenter med generelt forøgede risici, herunder landbrugssegmentet.

Vi gennemgik og udfordrede de ledelsesmæssige skøn over forventede kredittab på landbrugskunder, der ikke indgår i de modelberegne eller individuelt vurderede nedskrivninger ud fra vores kendskab til porteføljen, branchekendskab og de aktuelle konjunkturer.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med regnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere sparekassens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere sparekassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS PÅTEGNING

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af sparekassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om sparekassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at sparekassen ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af regnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

Herning, 31. januar 2019

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 3377 1231

Michael Laursen

statsautoriseret revisor
mne26804

Carsten Jensen

statsautoriseret revisor
mne10954

Hoved- og nøgletal

1.000 kr.

Resultatopgørelse	2018	2017	2016	2015	2014
Netto rente- og gebyrindtægter	45.290	44.395	40.146	33.475	33.163
Kursreguleringer	671	1.764	-178	1.421	1.442
Udgifter til personale og administration	33.180	32.422	30.422	26.094	23.528
Andre driftsudgifter	7	7	7	1.084	2.397
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv	885	563	772	1.358	2.930
Årets resultat	9.045	9.964	6.310	4.364	4.593

Balance

Udlån	474.513	459.573	426.292	377.613	310.910
Indlån	705.643	638.228	593.788	556.612	483.841
Egenkapital	171.124	164.017	146.317	137.989	128.449
Aktiver i alt	1.021.807	946.348	839.080	763.784	666.453

Nøgletal

Kapitalprocent	22,9	24,0	22,9	26,3	25,7
Kernekapitalprocent	22,9	24,0	22,9	26,3	25,7
Egenkapitalforrentning før skat	6,7	7,9	5,7	4,2	4,2
Egenkapitalforrentning efter skat	5,5	6,4	4,4	3,3	3,6
Indtjening pr. omkostningskrone	1,3	1,4	1,3	1,2	1,2
Renterisiko	3,2	2,8	2,8	1,4	3,2
Valutaposition	0,8	3,2	4,6	3,3	6,9
Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån	60,0	63,1	66,2	65,4	64,5
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	400,0	308,1	318,2	347,7	401,0
Summen af store eksponeringer over 10%	n/a	24,1	41,6	27,9	45,6
Summen af store eksponeringer (pejlemærke)	108,0	n/a	n/a	n/a	n/a
Nedskrivningsprocent	3,7	3,0	3,5	4,1	6,3
Årets nedskrivningsprocent	0,2	0,1	0,1	0,3	0,7
Årets udlånsvækst	3,3	7,8	12,9	21,5	1,8
Udlån i forhold til egenkapital	2,8	2,8	2,9	2,7	2,4
Det gennemsnitlige antal beskæftigede i regnskabsåret, - omregnet til helstidsansatte	25,3	25,3	26,8	23,3	22,9
Afkastningsgrad, årets resultat i forhold til aktiver	0,9	1,1	1,0	0,8	1,0

Resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse

Beløb i 1.000 kr.

Note		2018	2017
3	Renteindtægter	28.546	28.968
4	Renteudgifter	1.151	1.142
	Netto renteindtægter	27.395	27.826
	Udbytte af aktier mv.	429	133
5	Gebyrer og provisionsindtægter	17.970	16.959
	Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	504	523
	Netto rente- og gebyrindtægter	45.290	44.395
6	Kursreguleringer	671	1.764
7	Udgifter til personale og administration	33.180	32.422
16	Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	865	869
	Andre driftsudgifter	7	7
9	Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	885	563
	Resultat før skat	11.024	12.299
10	Skat	1.979	2.335
	Årets resultat	9.045	9.964

Totalindkomstopgørelse

Årets resultat	9.045	9.964
Årets totalindkomst	9.045	9.964

Forslag til resultatdisponering

Årets resultat	9.045	9.964
I alt til disponering	9.045	9.964

Forslået rente af garantkapital	2.460	2.143
Overført resultat	6.584	7.821
I alt anvendt	9.045	9.964

Beløb i 1.000 kr.

Note		2018	2017
Balance			
Aktiver			
	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	55.560	55.613
11	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	64.148	74.000
	Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	266	1.103
12	Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris	474.247	458.470
13	Obligationer til dagsværdi	245.227	186.200
14	Aktier mv.	37.586	32.028
22	Aktiver tilknyttet puljeordninger	125.588	121.445
15	Grunde og bygninger	7.109	7.289
16	Øvrige materielle aktiver	1.743	2.048
	Aktuelle skatteaktiver	611	199
10	Udskudte skatteaktiver	523	443
	Andre aktiver	7.269	5.746
	Periodeafgrænsningsposter	1.930	1.762
	Aktiver i alt	1.021.807	946.348
Passiver			
17	Indlån og anden gæld	705.643	638.228
22	Indlån i puljeordninger	125.588	121.445
	Andre passiver	16.022	19.932
	Periodeafgrænsningsposter	101	106
	Gæld i alt	847.354	779.711
Hensættelser			
	Hensættelser til tab på garantier	3.318	2.620
	Andre hensatte forpligtelser	11	0
	Hensatte forpligtelser i alt	3.329	2.620
	Garantkapital	72.931	69.215
	Overført resultat	95.733	92.659
	Foreslået garantrente	2.460	2.143
	Egenkapital	171.124	164.017
	Passiver i alt	1.021.807	946.348

Egenkapitalopgørelse

Beløb i 1.000 kr.

	Garantkapital	Renter g arantkapital	Overført resultat	I alt
Egenkapital 1. januar 2017	59.896	2.064	84.356	146.316
Ændringer i året:				
Periodens resultat			7.821	7.821
Indbetalt garantkapital	9.319			9.319
Udbetalte renter garantkapital		-2.054		-2.054
Regulering af garantrenter		-10	10	0
Skat af udbetalte garantrenter			472	472
Foreslået garantrente 2017		2.143		2.143
Egenkapital 31. december 2017	69.215	2.143	92.659	164.017
Ændring i regnskabspraksis, IFRS 9 jf. note 9			-3.984	-3.984
Egenkapital 1. januar 2018	69.215	2.143	88.675	160.033
Ændringer i året:				
Periodens resultat			6.585	6.585
Indbetalt garantkapital	3.716			3.716
Udbetalte renter garantkapital		-2.140		-2.140
Regulering af garantrenter		-3	3	0
Skat af udbetalte garantrenter			471	471
Foreslået garantrente 2018		2.459		2.459
Egenkapital 31. december 2018	72.931	2.459	95.734	171.124

Kapitalopgørelse

	2018	2017
Kapitalprocent	22,90%	24,04%
Betalte kapitalinstrumenter (garantkapital)	72.931	69.215
Faktiske eller eventuelle forpligtelser til køb af egne egentlige kapitalinstrumenter	-2.770	-2.630
Kapitalinstrumenter, der er kvalificeret som egentlig kernekapitalinstrumenter	70.161	66.585
Overført resultat fra forgående år	98.193	94.802
Fradrag for foreslået garantrente	-2.459	-2.143
Overført resultat	95.734	92.659
Fradrag for forsigtig værdiansættelse	-285	-219
Egentlige kernekapitalinstrumenter i enheder i den finansielle sektor hvori sparekassen ikke har væsentlige investeringer	-18.032	-10.385
Egentlig kernekapital	147.578	148.640
Kernekapital	147.578	148.640
Kapitalgrundlag	147.578	148.640
Den samlede risikoeksponering	644.513	618.212

Note	Side
1. Anvendt regnskabspraksis	.35
2. Risiko oplysninger	.45
3. Renteindtægter	.48
4. Renteudgifter	.48
5. Gebyr- og provisionsindtægter	.48
6. Kursreguleringer	.48
7. Udgifter til personale og administration.	.48
8. Revisorhonorar.	.49
9. Nedskrivninger udlån og tilgodehavender	.50
10. Skat	.52
11. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker.	.52
12. Udlån og tilgodehavender	.53
13. Værdipapirer	.54
14. Aktier mv.	.54
15. Grunde og bygninger	.55
16. Øvrige materielle anlægsaktiver	.55
17. Indlån og anden gæld	.56
18. Eventualforpligtelser	.56
19. Regnskabsmæssig sikring	.56
20. Nærtstående parter	.57
21. Markedsrisiko	.57
22. Puljer	.58
23. Pantsætninger	.58
24. Repræsentantskab	.59

1 Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed og Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Årsrapporten præsenteres i 1.000 kr. med mindre andet er angivet.

IFRS 9, finansielle instrumenter

Den anvendte regnskabspraksis er ændret i forhold til årsregnskabet for 2017 som følge af regnskabsstandarden IFRS 9 om Finansielle instrumenter, der trådte i kraft med virkning fra 1. januar 2018. IFRS 9 introducerer en ny tilgang til klassifikation af finansielle aktiver baseret på pengeinstitutts forretningsmodel og aktivets underliggende kontraktmæssige betalingsstrømme. Samtidig introduceres der en ny nedskrivningsmodel for finansielle aktiver, uudnyttede kreditrammer, lånetilsagn og garantier.

De overordnede bestemmelser i IFRS 9 er tilsvarende indarbejdet i den danske regnskabsbekendtgørelse og suppleres af særlige danske nedskrivningsregler i regnskabsbekendtgørelsens bilag 10, der udfylder de overordnede principper i IFRS 9.

Der er i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens overgangsregler ikke foretaget tilpasning af sammenligningstal, da det ikke er muligt at anvende nedskrivningsreglerne uden at efterrationalisere.

Klassifikation og måling

Efter IFRS 9 foretages klassifikation og måling af finansielle aktiver på baggrund af forretningsmodellen for de finansielle aktiver og de kontraktmæssige betalingsstrømme, som knytter sig til de finansielle aktiver. Dette betyder, at finansielle aktiver skal klassificeres i en af følgende kategorier:

- Finansielle aktiver, som holdes for at generere de kontraktmæssige betalinger, og hvor de kontraktlige betalinger udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til amortiseret kostpris.
- Finansielle aktiver, som holdes i en blandet forretningsmodel, hvor nogle finansielle aktiver holdes for at generere de kontraktmæssige betalinger og andre finansielle aktiver sælges, og hvor de kontraktlige betalinger på de finansielle aktiver i den blandede forretningsmodel udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til dagsværdi gennem anden totalindkomst.
- Finansielle aktiver, som ikke opfylder de ovennævnte kriterier for forretningsmodel, eller hvor de kontraktmæssige pengestrømme ikke udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til dagsværdi gennem resultatopgørelsen.

Sparekassen har ikke finansielle aktiver, der omfattes af målingskategorien med indregning af finansielle aktiver til dagsværdi gennem anden totalindkomst. I stedet måles Sparekassens beholdning af obligationer til dagsværdi gennem resultatopgørelsen, enten fordi de indgår i en handelsbeholdning eller fordi, de indgår i et risikostyringssystem eller en investeringsstrategi, der baserer sig på dagsværdier og indgår på dette grundlag i Sparekassens interne ledelsesrapportering.

Nedskrivning for forventede kredittab

Med de nye IFRS 9-forenelige nedskrivningsregler nedskrives for forventede kredittab på alle finansielle aktiver, der indregnes til amortiseret kostpris, og der hensættes efter samme regler til forventede kredittab på uudnyttede kreditrammer, lånetilsagn og finansielle garantier. Nedskrivningsreglerne er baseret på en forventningsbaseret model, som medfører en tidligere indregning af nedskrivninger i forhold til den tidligere gældende nedskrivningsmodel, hvorefter der skulle være indtruffet en objektiv indikation på værdiforringelse, forinden at der kunne og skulle indregnes en nedskrivning.

For finansielle aktiver indregnet til amortiseret kostpris indregnes nedskrivningerne for forventede kredittab i resultatopgørelsen og reducerer værdien af aktivet i balancen. Hensættelser til tab på uudnyttede kreditrammer, lånetilsagn og garantier indregnes som en forpligtelse.

De nye forventningsbaserede nedskrivningsregler indebærer, at et finansielt aktiv m.v. på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning, nedskrives det finansielle aktiv med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets restløbetid (stadie 2). Konstateres instrumentet kreditforringet (stadie 3), nedskrives aktivet med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid, og renteindtægter indregnes i resultatopgørelsen efter den effektive rentes metode i forhold til det nedskrevne beløb.

Det forventede tab er beregnet som en funktion af PD (sandsynlighed for misligholdelse), EAD (eksponeringsværdi ved misligholdelse) og LGD (tab ved misligholdelse), hvor der er indarbejdet fremadskuende informationer, der repræsenterer ledelsens forventninger til den fremadrettede udvikling.

Placeringen i stadier og opgørelse af det forventede tab er baseret på Sparekassens ratingmodeller i form af PD-modeller udviklet af datacentralen SDC, og Sparekassens interne kreditstyring. Ved vurderingen af udviklingen i kreditrisiko antages det, at der er indtruffet en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første gang indregning i følgende situationer:

- En stigning i PD for den forventede restløbetid for det finansielle aktiv på 100 pct. og en stigning i 12 måneders PD på 0,5 procentpoint, når 12 måneders PD ved første indregning var under 1,0 pct.
- En stigning i PD for den forventede restløbetid for det finansielle aktiv på 100 pct. eller en stigning i 12 måneders PD på 2,0 procentpoint, når 12 måneders PD ved første indregning var 1,0 pct. eller derover.
- Hvis et finansielt aktiv har været i restance i mere end 30 dage vurderes det ligeledes, at kreditrisikoen er steget betydeligt.

Hvis kreditrisikoen på det finansielle aktiv betragtes som lav på balancetidspunktet, fastholdes aktivet dog i stadie 1, som er karakteriseret ved fravær af en betydelig stigning i kreditrisikoen. Kreditrisikoen betragtes som lav, når kundens 12-måneders PD er under 0,2 pct. Kategorien af aktiver med lav kreditrisiko omfatter udover udlån og tilgodehavender, der opfylder PD-kriteriet, tillige danske stats- og realkreditobligationer samt tilgodehavender hos danske kreditinstitutter.

En eksponering defineres som værende kreditkreditforringet (stadie 3) samt misligholdt såfremt den opfylder mindst ét af følgende kriterier:

- Sparekassen vurderer, at låntager ikke vil kunne honorere sine forpligtelser som aftalt.
- Låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder, låntager har begået kontraktbrud, Sparekassen har ydet låntager lempelser i vilkårene som følge af låntagers økonomiske vanskeligheder eller det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive underlagt anden økonomisk rekonstruktion.
- Eksponeringen har været i restance/overtræk i mere end 90 dage med en beløbsstørrelse, som vurderes væsentlig.

Dog gælder det, at finansielle aktiver, hvor kunden har betydelige økonomiske vanskeligheder, eller hvor Sparekassen har ydet lempeligere vilkår på grund af kundens økonomiske vanskeligheder, fastholdes i stadie 2, såfremt der ikke forventes tab i det mest sandsynlige scenarie.

Den definition af kreditforringet og misligholdelse, som Sparekassen anvender ved målingen af det forventede kredittab og ved overgang til stadie 3, stemmer overens med den definition, der anvendes til interne risikostyringsformål, ligesom definitionen er tilpasset kapitalkravsforordningens (CRR) definition på misligholdelse. Dette indebærer, at en eksponering, som anses for at være misligholdt til regulatoriske formål, altid placeres i stadie 3.

Beregningen af nedskrivninger på eksponeringer i stadie 1 og 2, bortset fra de største eksponeringer tillige med større svage stadie 2 eksponeringer, foretages på baggrund af en porteføljemæssig modelberegning, mens nedskrivningerne på den resterende del af eksponeringerne foretages ved en manuel, individuel vurdering baseret på tre scenarier (basis scenarie, et mere positivt scenarie og et mere negativt scenarie) med tilhørende sandsynlighed for, at scenarierne indtræffer. Kvartalsvis vurderes det, om de største eksponeringer, hvilket Sparekassen Balling har defineret som eksponeringer større end 2 % af Sparekassens justerede kapitalgrundlag, har den rigtige stadie/nedskrivningsberegning i modelberegningen.

Alle nedskrivninger betragtes som individuelle nedskrivninger, og Sparekassen er under de IFRS 9-forenelige nedskrivningsregler ophørt med at indregne gruppevis nedskrivninger.

Den porteføljemæssige modelberegning foretages på baggrund af en PD-model ("Probability of Default"), som udvikles og vedligeholdes på Sparekassens datacentral, suppleret med et fremadskuende, makroøkonomisk modul, der udvikles og vedligeholdes af LOPI, og som danner udgangspunkt for indarbejdelsen af ledelsens forventninger til fremtiden.

Det makroøkonomiske modul er bygget op om en række regressionsmodeller, der fastlægger den historiske sammenhæng mellem årets nedskrivninger inden for en række sektorer og brancher og en række forklarende makroøkonomiske variable. Regressionsmodellerne fodres herefter med estimater for de makroøkonomiske variable baseret på prognoser fra konsistente kilder som Det Økonomiske Råd, Nationalbanken m.fl., hvor prognoserne i almindelighed rækker to år frem i tid og omfatter variable som stigning i offentligt forbrug, stigning i BNP, rente etc. Derved beregnes de forventede nedskrivninger i op til to år frem i tid inden for de enkelte sektorer og brancher.

For løbetider udover to år og frem til år 10 foretages en fremskrivning af nedskrivningsprocenten, således at denne konvergerer mod et normalt niveau i år 10. Løbetider udover 10 år tildeles samme nedskrivningsprocent som i år 10. Det fremadskuede, makroøkonomiske modul genererer en række justeringsfaktorer, der multipliceres på datacentralens ”rå” PD-værdier, som derved justeres i forhold til udgangspunktet.

Praksis for fjernelse af finansielle aktiver fra balancen

Finansielle aktiver, der måles til amortiseret kostpris, fjernes helt eller delvist fra balancen, hvis Sparekassen ikke længere har en rimelig forventning om hel eller delvis dækning af det udestående beløb. Samtidig udgår nedskrivningen i opgørelsen af de akkumulerede nedskrivninger.

Effekt af nye IFRS 9-forenelige nedskrivningsregler

Implementeringen af de nye IFRS 9-forenelige regnskabsregler har alene medført beløbsmæssige ændringer som følge af den ændrede metode for opgørelse af nedskrivninger og hensættelser til forventede kredittab.

Sparekassen har i overensstemmelse med overgangsbestemmelserne i regnskabsbekendtgørelsen ikke implementeret de ændrede nedskrivningsregler med tilbagevirkende kraft, da det ikke er muligt at anvende nedskrivningsbestemmelserne på tidligere regnskabsår uden at efterrationalisere. Den akkumulerede virkning af ændringen er således indregnet i egenkapitalen pr. 1. januar 2018, og der er ikke foretaget tilpasning af sammenligningstal for 2017. Den regnskabsmæssige effekt fremgår af tabellen nedenfor:

1.000 kr.	31.12.2017	1.1.2018	1.1.2018
Balance	Hidtidig praksis	Effekt af ændring	Ny praksis
Aktiver			
Tilgodehavende hos kreditinstitutter og centralbanker	74.000	-162	73.838
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	458.470	-5.183	453.287
Aktuelle skatteaktiver	199	1.124	1.323
Passiver			
Hensættelser til tab på garantier	2.620	-237	2.383
Egenkapital	164.017	-3.984	160.033

Som det fremgår, udgør den samlede indvirkning pr. 1. januar 2018 efter skatteeffekt en reduktion i egenkapitalen på 3.984 t.kr.

Kapitalmæssig indfasning

Kapitalkravsforordningen (CRR) indeholder en 5-årig indfasning af virkningen af IFRS 9-nedskrivninger på kapitalgrundlaget, som gælder tilsvarende for pengeinstitutter, der opererer under IFRS-9 forenelige nedskrivningsregler. Sparekassen har besluttet ikke at benytte overgangsordningen og indregner derfor fuldt ud virkningen af de nye IFRS 9-forenelige regnskabsregler i kapitalgrundlaget pr. 1. januar 2018.

Virkningen af IFRS 9 på kapitalgrundlaget svarer til 3.984 t.kr. ved reglernes ikrafttrædelse 1. januar 2018.

Oplysninger om regler, som endnu ikke er trådt i kraft

IFRS16, Leasing

IFRS16 er en ny standard, som er godkendt til brug i EU og som træder i kraft 1. januar 2019. Standarden medfører, at stort set alle leasingaftaler skal indregnes i balancen i leasingstagers regnskab i form af en leasingforpligtelse og et aktiv, som repræsenterer leasingstagers ret til at bruge det underliggende aktiv. Der skelnes ikke længere mellem operationel og finansiel leasing.

Standarden er indarbejdet i Regnskabsbekendtgørelsen og anvendelsen kan vælges udskudt til 1. januar 2020. Standarden forventes ikke at få væsentlig betydning for Sparekassens regnskab.

Generelt om indregning og måling

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Endvidere indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. En evt. værdistigning i domicilejendommens omvurderede værdi indregnes i anden totalindkomst, medmindre stigningen modsvarer en værdinedgang, der tidligere er indregnet i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde Sparekassen, og aktivets værdi kan måles pålideligt. Forpligtelser indregnes i balancen, når Sparekassen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå Sparekassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt. Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles immaterielle og materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet efterfølgende for hver enkelt regnskabspost.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af afdrag og tillæg / fradrag af den akkumulerede afskrivning af forskellen mellem kostprisen og det nominelle beløb samt fradrag af nedskrivning. Finansielle instrumenter indregnes på handelstidspunktet. Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterer på balancedagen.

Omregning af poster i fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til transaktionsdagens kurs. Tilgodehaver, gæld og andre poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til lukkekursen på balancedagen.

Gevinster og tab, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og betalingsdagens henholdsvis balancedagens kurs indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Resultatopgørelsen

Nettorente-, gebyr- og provisionsindtægter

Renteindtægter og renteudgifter indregnes i resultatopgørelsen for den periode de vedrører. Provisioner og gebyrer, der er en integreret del af den effektive rente af et udlån, indregnes som en del af amortiseret kostpris og dermed som en integreret del af det finansielle instrument under renteindtægter.

Renteindtægter på udlån, der klassificeres som stadie 3, beregnes på baggrund af net-tobeløbet efter nedskrivninger. På øvrige udlån beregnes renten baseret på det kontraktmæssigt udestående beløb.

Renter af garantikapital føres som en overskudsdisponering og fragår først på egenkapitalen på udbetalingstidspunktet. Stiftelsesprovisioner mv., der er en integreret del af den effektive rente af udlån, indregnes over løbetiden under renteindtægter. Renteindtægter på nedskrevne udlån og tilgodehavender indregnes som reducerede nedskrivninger. Andre administrations- og gebyrindtægter indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale og administration omfatter løn, gager, pensioner samt sociale omkostninger og lønsumsafgift samt omkostninger til administration.

Andre driftsindtægter og -udgifter

Andre driftsindtægter og -udgifter omfatter indtægter og omkostninger af sekundær karakter i forhold til Sparekassens hovedaktiviteter, herunder avance ved salg og udskiftning af materielle aktiver.

Skat

Årets skat, der består af årets aktuelle skat og ændringer af udskudt skat, efterregulering af tidligere års skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, i totalindkomsten, med den del, der kan henføres til totalindkomsten, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen. Tillæg og fradrag som følge af tidspunktet for betalingen af den aktuelle skat er bogført under henholdsvis øvrige renteindtægter og øvrige renteudgifter.

Ved beregning af årets aktuelle skat anvendes de på balancedagen gældende skattesatser og -regler.

Balancen

Tilgodehavender og gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker, herunder tidsindskud i centralbanker, måles til amortiseret kostpris. Gæld måles til amortiseret kostpris.

Udlån

Udlån m.v. måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi med fradrag af stiftelsesprovisioner, samt fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af indtrådte, men endnu ikke realiserede tab.

Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi

Udlån, der indgår i handelsbeholdningen, måles til dagsværdi.

Nedskrivninger

Nedskrivninger og hensættelser blev tidligere foretaget når der var indtruffet objektive indikationer på værdiforringelse. Som følge af implementeringen af IFRS9 foretages nedskrivninger og hensættelser baseret på det forventede kredittab i forhold til kreditrisikoen. Kreditrisikoen udgør sandsynligheden for, at låntager misligholder sine betalingsforpligtelser. Denne ændring medfører, at der allerede på tidspunktet for første indregning foretages en nedskrivning for forventet tab.

Nedenstående beskrivelses både nedskrivninger på udlån og tilgodehavender og hensættelser på garantier og kredittilsagn under fællesbetegnelsen, nedskrivninger.

Opgørelsen af det forventede kredittab afhænger af, om der er indtruffet en væsentlig stigning i kreditrisikoen siden første indregning. Opgørelsen af nedskrivninger følger en model med tre stadier:

- Stadie 1 omfatter aktiver, hvor der ikke er sket en betydelig stigning i kreditrisiko. I dette stadie beregnes nedskrivningerne svarende til det forventede kredittab i 12 måneder.
- Stadie 2 omfatter aktiver, hvor der er sket en betydelig stigning i kreditrisikoen. I dette stadie beregnes nedskrivningerne svarende til det forventede kredittab i aktivets levetid.
- Stadie 3 omfatter kreditforringede aktiver. I dette stadie beregnes nedskrivningerne baseret på en individuel vurdering af kredittabet beregnet ud fra tre senarier i aktivets levetid

Der har i regnskabsperioden ikke været ændringer i væsentlige antagelser og vurderingsmetoder, som blev lagt til grund for opgørelsen i forbindelse med overgangen til de nye nedskrivningsregler 1. januar 2018.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender føres på en korrektivkonto, som modregnes under udlån, og hensættelser på garantier og uudnyttede kredittilsagn indregnes under hensatte forpligtelser. I resultatopgørelsen indregnes nedskrivninger og hensættelser under posten nedskrivninger på udlån.

Obligationer til dagsværdi

Obligationer der indgår i en handelsbeholdning eller besiddes med det formål at realisere pengestrømme ved salg af aktiverne, eller styres og vurderes på basis af dagsværdi, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen. Udtrukne obligationer måles til nutidsværdien.

Aktier til dagsværdi

Aktier måles til dagsværdi. Dagsværdien for aktier, der handles på aktive markeder, opgøres efter lukkekursen på balancedagen.

Dagsværdien for unoterede og illikvide aktier tager udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler og lignende eller alternativt kapitalværdiberegninger. Illikvide og unoterede kapitalandele, hvor det ikke vurderes muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi, måles til kostpris.

Domicilejendomme

Domicilejendommene er optaget til omvurderet værdi, hvilke er dagsværdierne, opgjort ud fra afkastmetoden, på omvurderingstidspunktet med fradrag af efterfølgende akkumulerede afskrivninger og efterfølgende tab ved værdiforringelse. Omvurdering foretages så hyppigt, at der ikke forekommer væsentlige forskelle til dagsværdien. Eksterne eksperter er ikke involveret i målingen. Stigninger i ejendommens omvurderede værdi indregnes via totalindkomstopgørelsen i opskrivningshenlæggelser under egenkapitalen, og fald i værdien indregnes i resultatopgørelsen, med mindre der er tale om tilbageførsler af tidligere foretagne opskrivninger. Ejendommene afskrives lineært over en forventet brugstid på 50 år. Der afskrives ikke på grunde.

Øvrige materielle aktiver

Øvrige materielle aktiver (maskiner, inventar og driftsmidler) er optaget til anskaffelsespris med fradrag for akkumulerede af- og nedskrivninger. Der afskrives lineært over 3-10 år.

Andre aktiver og passiver

Andre aktiver omfatter indtægter vedrørende regnskabsåret herunder renter, hvor betaling først modtages efter regnskabsårets udløb, samt aktiver, der ikke henhører under andre aktivposter. Andre passiver omfatter udgifter vedrørende regnskabsåret herunder renter, der først forfalder til betaling efter regnskabsårets udløb samt passiver, der ikke henhører under andre passivposter. Posterne indregnes til amortiserede kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter under aktiver omfatter forudbetalte udgifter, der vedrører efterfølgende regnskabsår og vedrørende blandt andet løn, provision, renter mv. Periodeafgrænsningsposter under passiver omfatter indtægter, der vedrører efterfølgende regnskabsår, som er indgået før regnskabsårets afslutning, herunder modtagne renter og provisioner.

Aktuelle og udskudte skatteaktiver og skatteforpligtelser

Aktuelle skatteaktiver og skatteforpligtelser indregnes i balancen med det beløb, der kan beregnes på grundlag af årets forventede skattepligtige indkomst og de foretagne a conto betalinger af skat. Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser.

Det vurderes på hver balancedag, om det er sandsynligt, at der i fremtiden vil blive

frembragt tilstrækkelig skattepligtig indkomst til, at det udskudte skatteaktiv vil kunne udnyttes.

Hensatte forpligtelser

Der foretages diskontering af forpligtelser, der forfalder mere end 12 måneder efter den periode, hvor de er optjent.

Garantier måles dog ikke lavere end den provision, som er modtaget for garantien periodiseret over garantiperioden.

Regnskabsmæssige skøn og væsentlige usikkerheder

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af ledelsen i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske.

Forudsætningerne kan være ufuldstændige, og uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå, ligesom andre vil kunne komme frem til andre skøn. De områder, som indebæreren højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er angivet nedenfor.

Årsregnskabet er aflagt efter et princip om going concern ud fra den nuværende gældende praksis og fortolkning af reglerne for danske pengeinstitutter. De væsentligste skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med indregning og måling af disse aktiver og forpligtelser, og den væsentlige skønsmæssige usikkerhed forbundet med udarbejdelsen af årsrapporten for 2018, er:

- Nedskrivninger på udlån og hensættelser på garantier og kredittilsagn
- Måling af dagsværdi af finansielle instrumenter, hvor der ikke findes et aktivt marked
- Måling af domicilejendomme

Nedskrivninger på udlån og hensættelser på garantier og kredittilsagn

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender er foretaget i overensstemmelse med den ovennævnte beskrevne regnskabspraksis, og er baseret på en række forudsætninger. Såfremt disse forudsætninger ændres, kan regnskabsaflæggelsen blive påvirket, og påvirkningen kan være væsentlig. I 2018 er den nye regnskabspraksis vedrørende nedskrivninger af udlån og tilgodehavender samt hensættelser på garantier og uudnyttede kredittilsagn implementeret. Dette gør, at ledelsen har foretaget en række nye skøn forbundet med opgørelsen af nedskrivningerne for 2018, herunder makroøkonomiske skøn baseret på en fremadskuende makroøkonomisk modul, der er udviklet og vedligeholdes af Lokale Pengeinstitutter (LOPI).

Måling af udlån bliver væsentligt påvirket af den nuværende økonomiske stabilitet i samfundet. Det kan således ikke afvises, at en negativ udvikling inden for brancher, som landbrug, hvor Sparekassen har betydelige eksponeringer, kan medføre yderligere nedskrivninger. Såfremt det kan fastslås, at ikke alle fremtidige betalinger vil blive modtaget, er fastlæggelsen af størrelsen af de forventede betalinger, herunder realisationsværdier af sikkerheder og forventede dividendeudbetalinger fra boer, også undergivet væsentlige skøn.

Værdierne på særligt landbrugsaktiver er fastlagt i et illikvidt marked, hvor kendskab til reelle handels- og belåningsværdier er meget sparsom. Således konstaterer Sparekassen stort set ingen handel med aktiver som den type aktiver, der indgår i beregningerne af nedskrivningsbehovet på især denne type låntagere. En afgørende faktor for nedskrivninger på landbrugsengagementer er værdien af landbrugs-jorden. I de foretagne nedskrivningsberegninger for de landbrugseksposeringer, hvor der er vurderet at være OIK, er der ikke anvendt højere HA-priser end de af Finanstilsynet udmeldte maksimumpriser. Endvidere kan ændringer i de anvendte værdier på staldpladser mv. medføre behov for yderligere nedskrivninger, og det kan ikke afvises at sådanne ændringer vil være væsentlige.

Vi skal endvidere fremhæve, at særligt inden for landbrug kan en fortsat negativ udvikling medføre yderligere nedskrivninger, herunder ved ændring af de forudsætninger og skøn, der ligger til grund for nedskrivninger inden for dette område.

For privatkunder er der usikkerhed forbundet med opgørelse af nedskrivninger som følge af usikkerhed i den fremtidige betalingsevne. For en del af låntagerne konstateres det, at selvom de på nuværende tidspunkt kan betale ydelserne på lånene, så vil yderligere krav til afdrag eller rente presse betalingsevnen. Hertil kommer, at en række boligejere ikke vil kunne afhænde deres bolig uden tab. For opgørelse af sikkerhedsværdier for private boliger anvendes der en vurdering fastsat af en vurderingssagkyndig ud fra kendskab til handler i det pågældende område og boligens stand.

Hensættelse til tab på garantier, hvor der er væsentlige skøn forbundet med kvantificeringen af risikoen for, at der skal betales på den afgivne garanti er ligeledes behæftet med usikkerhed.

Udover fastlæggelsen af forventninger til fremtiden er nedskrivninger i stadie 1 og 2 ligeledes behæftet med en usikkerhed som følge af, at modellerne ikke tager højde for alle relevante forhold. Da der fortsat er begrænset historisk datagrundlag som udgangspunkt for beregningerne, har det været nødvendigt at supplere modellens beregninger med ledelsesmæssige skøn. De ledelsesmæssige skøn relaterer sig især til landbrug. Fastlæggelsen af det ledelsesmæssige skøn er foretaget ud fra en konkret vurdering af det enkelte segment. Vurderingen af effekten for den langsigtede sandsynlighed for misligholdelse for disse låntagere, og segmenter ved henholdsvis forbedret og forværret udfald af makroøkonomiske scenarier, er forbundet med skøn.

Måling af dagsværdi af finansielle instrumenter, hvor der ikke findes et aktivt marked

For dagsværdien af unoterede finansielle instrumenter, herunder unoterede sektoraktier, er der væsentlige skøn forbundet med måling.

Måling af domicilejendomme

For domicilejendomme er der væsentlige skøn forbundet med fastlæggelse af den omvurderede værdi. Skønnet knytter sig især til fastlæggelsen af afkast og markedisleje.

2 Risiko oplysninger

Finansielle risici

Sparekassens virksomhed medfører, at Sparekassen er eksponeret overfor forskellige risikotyper:

- kreditrisici
- markedsrisici
- likviditetsrisici
- operationelle risici.

Kreditrisikoen er risikoen for tab som følge af, at kunden helt eller delvist misligholder deres betalingsforpligtelser over for Sparekassen.

Markedsrisikoen er risikoen for, at markedsværdien af Sparekassens aktiver og forpligtelser ændres som følge af forandringer i markedsforholdene.

Likviditetsrisikoen er risikoen for, at Sparekassens betalingsforpligtelser ikke kan honoreres under Sparekassens likviditetsberedskab.

Den operationelle risiko er risikoen for, at der enten direkte eller indirekte opstår økonomiske tab som følge af fejl i interne processer og systemer, menneskelige fejl eller som følge af eksterne hændelser.

Det er Sparekassens overordnede politik, at Sparekassen alene påtager sig risici, som er i overensstemmelse med de forretningsmæssige principper, som Sparekassen drives efter, og som Sparekassen har de fornødne kompetencemæssige ressourcer til.

Sparekassen udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af de risici, som påvirker Sparekassen.

Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer for risiko- og kapitalstyring og modtager løbende rapportering om udviklingen. Den daglige styring foretages af direktionen, der kan uddelegere denne til medarbejderne.

Kreditrisici

En af de væsentligste risici i Sparekassen er kreditrisikoen. Sparekassens bestyrelse har fastlagt politikker og instrukser med henblik på at sikre, at transaktioner med kunder og kreditinstitutter ligger indenfor de vedtagne rammer og forventet sikkerhed. Der er endvidere fastlagt politikker, der begrænser eksponeringen i forhold til de enkelte kreditinstitutter som Sparekassen har forretninger med. Sparekassen tilstræber ved långivning at sikre en passende spredning på kunder og brancher, således at enkeltengagementer eller brancher ikke kan ændre på Sparekassens handlefrihed. Det er således Sparekassens målsætning at eksponering mod landbrug maksimalt må udgøre 20 % af Sparekassens samlede udlån og garantier, dog maksimal 15 % i én driftsgren, og at den samlede eksponering mod erhverv i alt maksimalt må udgøre 50 %. Sparekassens udlån og garantier fordelt på brancher fremgår af note 11.

Sparekassen tilstræber at opnå tilstrækkelig sikkerhed til at afdække det enkelte engagements risiko, ligesom der tilstræbes en passende spredning i typerne af sikkerheder. I forbindelse med sikkerheder er det væsentligt for Sparekassen at opnå tilstrækkelig sikkerhed uanset sikkerhedens type og uanset om de giver mulighed for modregning i forbindelse med opgørelse af kreditrisikoen i solvensopgørelsen.

Sparekassen følger løbende engagementer på individuel basis. Udviser engagementet objektiv indikation for værdiforringelse, bliver der foretaget nedskrivning på engagementet. Sparekassen har historisk set haft en sund kreditpolitik, og vil også i fremtiden fokusere på en effektiv styring af udlånsporteføljen.

I forbindelse med kreditgivning tilstræbes, at Sparekassen har den højest opnåelige sikkerhedsmæssige afdækning af risikoen på engagementet.

Ved kreditgivning til private er de vigtigste sikkerhedstyper:

- fast ejendom, værdipapirer og køretøjer.

Ved kreditgivning til erhvervs kunder er de vigtigste sikkerhedstyper:

- fast ejendom, værdipapirer, driftsmidler og varelagre.

Sparekassen største udlån til en enkelt branche er til landbrug. Sparekassens væsentligste landbrugsengagementer er alle individuel vurderet, og nedskrivningsbehovet vurderes som værende tilstrækkelig.

Markedsrisici

Det er Sparekassens politik, at markedsrisiciene holdes på et lavt niveau. Sparekassens ledelse har for hver markedsrisikotype fastlagt konkrete risikorammer.

Sparekassens udlåns- og indlånsforretninger samt mellemværende med andre kreditinstitutter, er for hovedpartens vedkommende indgået på variabel rentebasis.

Den væsentligste del af obligationsbeholdning er delt ud på 4 lige store portefølje aftaler.

Sparekassen valutarisiko består af risiko i udenlandske papirer, SEK og EURO, samt beholdning af kontant valuta.

Sparekassen er medejer af en række sektorvirksomheder bl.a. Sparinvest Holding, DLR Kredit A/S og SDC Holding A/S. Disse ejerandele er forretningsmæssigt afhængige, og anses derfor ikke som værende en del af Sparekassens aktierisiko. Herudover holder Sparekassen porteføljen af børsnoterede aktier på et lavt niveau.

Sparekassen ønsker alene i begrænset omfang at eje investeringsejendomme / midlertidige overtagne ejendomme.

Markedsrisici er yderligere beskrevet i note 21.

Likviditetsrisici

Det er Sparekassens mål, at udlån finansieres af indlån og egenkapital.

Det tilstræbes endvidere, at Sparekassen, såfremt der skulle opstå en likviditetskrise, vil kunne klare de lovpligtige likviditetskrav uden væsentlige træk på andre pengeinstitutters ubekræftede lines.

Operationelle risici

Der foretages løbende rapportering til Sparekassens ledelse af de tab og begivenheder, som vurderes at kunne henføres til operationelle risici. Med baggrund i denne rapportering og iagttagelser i øvrigt, foretages der en vurdering af, om forretningsgange m.v. kan justeres og forbedres med henblik på minimering af de operationelle risici.

It-forsyningen, der er det væsentligste område ved vurdering af operationelle risici, er outsourcet til SDC – Skandinavisk Data Center, som Sparekassen er medejer af. It-sikkerheden vurderes løbende, og der foretages løbende, de nødvendige justeringer.

3 Renteindtægter

Beløb i 1.000 kr.

	2018	2017
Udlån og andre tilgodehavender	25.355	25.853
Obligationer	3.191	3.115
I alt renteindtægter	28.546	28.968

4 Renteudgifter

Kreditinstitutter og centralbanker	367	253
Indlån og anden gæld	783	857
Øvrige renteudgifter	1	32
I alt renteudgifter	1.151	1.142

5 Gebyrer og provisionsindtægter

Værdipapirhandel og depoter	2.387	2.818
Betalingsformidling	1.111	1.098
Lånesagsgebyrer	2.227	2.052
Garantiprovision	7.996	7.000
Øvrige gebyrer og provisioner	4.249	3.991
I alt gebyrer og provisionsindtægter	17.970	16.959

6 Kursreguleringer

Andre udlån og tilgodehavender til dagsværdi	-50	-163
Obligationer	-1.866	-466
Aktier mv.	2.495	2.333
Valuta	69	60
Øvrige aktiver	23	0
I alt kursreguleringer	671	1.764

7 Udgifter til personale og administration

Bestyrelsen består af 7 medlemmer. Bestyrelsesvederlaget specificeres således:

Poul Pedersen, formand	70	70
Gunnar Sønderby Jessen, næstformand	60	60
Niels Kr. Sørensen	40	40
Hans Ibsen	40	40
Jørn Pedersen	40	40
Niels Pedersen	40	40
Poul Verner Pedersen	40	48
I alt bestyrelsesvederlag	330	338

Direktion

Kontraktligt vederlag og pension	1.591	1.445
----------------------------------	-------	-------

herudover har direktionen fri bil til en skatteværdi på 106 tkr.

Beløb i 1.000 kr.

	2018	2017
Personaleudgifter		
Lønninger	12.843	13.763
Pensioner	2.533	2.593
Andre udgifter til social sikring	2.575	2.534
I alt personaleudgifter	17.951	18.891
Øvrige administrationsudgifter		
Øvrige administrationsudgifter	13.308	11.747
I alt øvrige administrationsudgifter	13.308	11.747
Udgifter til personale og administration i alt	33.180	32.422
(af udgifter til social sikring udgør lønsumsafgift)	2.575	2.476
Løn til væsentlige risikotagere og involverede i kontrolfunktioner	1.898	2.002
Antal væsentlige risikotagere og involverede i kontrolfunktioner	3	3
Antal beskæftigede		
Det gennemsnitlige antal beskæftigede i regnskabsåret, omregnet til heltidsansatte	25,3	25,3

Pensionstilsagn

Sparekassen har ikke givet pensionstilsagn til nuværende eller forhenværende medlemmer af Sparekassens direktion.

Inciamentsprogrammer

Der er ikke fastsat særlige incitamentsprogrammer for bestyrelse, direktion, medarbejdere eller væsentlige risikotagere.

Aflønning

Sparekassens bestyrelse, direktion, og medarbejdere aflønnes alle med fast vederlag.

Der sker ikke aflønning af repræsentantskabsmedlemmer.

8 Revisionshonorar

Samlet honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed, der udfører den lovpligtige revision	293	298
Heraf honorar for lovpligtig revision af årsregnskabet	253	235
Honorar for andre erklæringsopgaver med sikkerhed	40	50
Honorar for andre ydelser	0	13

Honorarer for andre ydelser end lovpligtig revision leveret af PwC består af lovpligtige erklæringer overfor forskellige offentlige myndigheder og diverse anden rådgivning.

9 Nedskrivninger udlån og tilgodehavender

Akkumulerede nedskrivninger og hensættelser ved overgangen fra IAS 39-forenelige regler til IFRS 9-forenelige regler

Beløb i 1.000 kr.

	Individuelle nedskrivninger	Gruppevise nedskrivninger	I alt	IFRS 9 tilpasninger	I alt
	31.12.2017	31.12.2017	31.12.2017	01.01.2018	01.01.2018
Aktiver					
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	0	0	162	162
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	17.023	2.412	19.435	5.183	24.618
Passiver					
Hensættelser til tab på garantier	2.296	324	2.620	-237	2.383
Egenkapital	0	0	0	- 5.108	- 5.108

Den samlede indvirkning pr. 1. januar 2018 af overgangen til de IFRS 9-forenelige nedskrivningsregler efter skatteeffekt er en reduktion i egenkapitalen på 3.984 t.kr.

Nedskrivninger på udlån og andre tilgodehavender samt hensættelser til tab på garantier og uudnyttede kreditfaciliteter

beløb i 1.000 kr.

	2018	2017
Individuelle nedskrivninger		
Primo året	17.023	17.859
Ændret regnskabspraksis for nedskrivninger	-17.023	0
Nedskrivninger i årets løb	0	6.123
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	0	-6.178
Endeligt tabt, tidl. individuelt nedskrevet	0	-781
Ultimo året	0	17.023
Gruppevise nedskrivninger		
Primo året	2.412	3.131
Ændret regnskabspraksis for nedskrivninger	-2.412	0
Årets reguleringer	0	-719
Ultimo året	0	2.412
Stadie 1		
Nedskrivninger primo	0	0
Ændret regnskabspraksis for nedskrivninger	1.530	0
Nye nedskrivninger, netto	198	0
Nedskrivninger ultimo	1.728	0
Stadie 2		
Nedskrivninger primo	0	0
Ændret regnskabspraksis for nedskrivninger	6.065	0
Nye nedskrivninger, netto	-1.601	0
Nedskrivninger ultimo	4.464	0

Stadie 3	2018	2017
Nedskrivninger primo	0	0
Ændret regnskabspraksis for nedskrivninger	17.023	0
Nye nedskrivninger, netto	1.307	0
Tidligere nedskrevet, nu endeligt tabt	-1.078	0
Andre bevægelser	855	0
Nedskrivninger ultimo	18.107	0
Hensættelser til tab på garantier og uudnyttede kredittilsagn		
Primo året	2.296	208
Ændret regnskabspraksis for hensættelser	-2.296	0
Nedskrivninger i årets løb	0	2.128
Tilbageførsel af hensættelser foretaget i tidligere regnskabsår	0	-40
Endeligt tabt, tidl. individuelt hensat	0	-
Ultimo året	0	2.296
Gruppevise hensættelser		
Primo året	327	287
Ændret regnskabspraksis for hensættelser	-327	0
Årets reguleringer	0	40
Ultimo året	0	327
Stadie 1		
Hensættelser primo	0	0
Ændret regnskabspraksis for hensættelser	77	0
Nye hensættelser, netto	53	0
Hensættelser ultimo	130	0
Stadie 2		
Hensættelser primo	0	0
Ændret regnskabspraksis for hensættelser	9	0
Nye hensættelser, netto	71	0
Hensættelser ultimo	80	0
Stadie 3		
Hensættelser primo	0	0
Ændret regnskabspraksis for hensættelser	2.296	0
Nye hensættelser netto	822	0
Hensættelser ultimo	3.118	0
Nedskrivninger på tilgodehavender hos kreditinstitutter og andre poster med kreditrisiko		
Nedskrivninger primo	0	0
Ændret regnskabspraksis for nedskrivninger	162	0
Nye nedskrivninger, netto	78	0
Nedskrivninger ultimo	240	0
Nedskrivnings- og hensættelsessaldo i alt, ultimo	27.867	22.058

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. indregnet i resultatopgørelsen

Nye nedskrivninger, netto	-18	361
Tab uden forudgående nedskrivning	185	391
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-228	-189
Indregnet i resultatopgørelsen	-61	563

Hensættelser til tab på garantier og utrukne kreditfaciliteter indregnet i resultatopgørelsen

Nye hensættelser, netto	946	0
Indregnet i resultatopgørelsen	946	0

Nedskrivninger og hensættelser indregnet i resultatopgørelsen i alt	885	563
--	------------	------------

10 Skat

Beløb i 1.000 kr.	2018	2017
Beregnet skat af årets indkomst	387	1.978
Ændring i udskudt skat	-80	-115
Skat vedr. egenkapitalposter	1.594	472
Regulering fra tidligere år	78	0
Skat af årets resultat	1.979	2.335

Skatteeffekt

Forventet selskabsskat 22% af ordinært resultat før skat	2.425	2.688
Ikke skattepligtige indtægter	-569	-401
ikke fradragsberettigede omkostninger	45	47
Regulering fra tidligere år	78	0
I alt skatteeffekt	1.979	2.334

Udskudte skatteaktiver

Hensat primo	443	328
Årets regulering	80	115
Udskudte skatteaktiver ultimo	523	443

Materielle anlægsaktiver	34	13
Udlån	489	430
I alt udskudte skatteaktiver	523	443

11 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos centralbanker	17.995	35.000
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	46.153	39.000
I alt tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	64.148	74.000

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker efter restløbetid

Anfordring	46.153	39.000
Til og med 3 måneder	17.995	35.000
I alt tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	64.148	74.000

12 Udlån og tilgodehavender

Beløb i 1.000 kr

	2018	2017
Udlån og tilgodehavender fordelt efter restløbetid		
Anfordring	0	0
Til og med 3 måneder	17.271	14.485
Over 3 måneder og til og med 1 år	115.795	149.616
Over 1 år og til og med 5 år	182.311	180.206
Over 5 år	158.870	114.163
Udlån og tilgodehavender i alt	474.247	458.470

Udlån og garantidebitorer fordelt på sektorer og brancher i procent ultimo året

Offentlige myndigheder	0%	0%
Erhverv		
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	11%	11%
Industri og råstofudvinding	1%	1%
Energiforsyning	0%	0%
Bygge- og anlæg	3%	3%
Handel	4%	4%
Transport, hoteller og restauranter	2%	2%
Information og kommunikation	0%	0%
Finansiering og forsikring	0%	0%
Fast ejendom	2%	3%
Øvrige erhverv	4%	4%
Erhverv i alt	28%	29%
Private	72%	71%
Udlån og garantier i alt	100%	100%

Udlån til amortiseret kostpris, uudnyttede kreditrammer, lånetilsagn og garantier fordelt efter ratingklasser og stadier i IFRS 9 (opgjort før nedskrivninger/hensættelser)

Beløb i 1.000 kr

Ratingklasse	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	Total
Kreditforringet eksponeringer (1)	0	0	38.772	38.772
Eksponeringer med væsentlige svagheder (2c)	3.360	27.139	0	30.499
Eksponeringer med lidt forringet bonitet og visse svaghedstegn (2b)	132.912	139.817	0	272.729
Eksponeringer med normal bonitet el. utvivlsomt god bonitet (3+2a)	445.636	108.132	0	553.768
Total	581.908	275.088	38.772	895.768

Udlån til amortiseret kostpris, uudnyttede kreditrammer, lånetilsagn og garantier fordelt efter brancher og stadier i IFRS 9 (opgjort før nedskrivninger/hensættelser)

Beløb i 1.000 kr.

Branche	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	Total
Offentlige myndigheder	0	0	0	0
Erhverv				
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	67.746	26.020	14.196	107.962
Industri og råstofudvinding	10.157	2.859	0	13.016
Energiforsyning	2.799	22	0	2.821
Bygge og anlæg	29.072	1.051	1.209	31.332
Handel	39.457	4.684	617	44.758
Transport, hoteller og restauranter	22.696	5.524	2.324	30.544
Information og kommunikation	711	500	0	1.211
Finansiering og forsikring	2.981	100	0	3.081
Fast ejendom	14.050	1.471	9.258	24.779
Øvrige erhverv	26.011	8.411	226	34.648
Erhverv i alt	215.680	50.642	27.830	294.152
Private	366.228	224.447	10.941	601.616
Total	581.908	275.089	38.771	895.768

13 Værdipapirer

Beløb i 1.000 kr

	2018	2017
Obligationer, dagsværdi		
Realkreditobligationer	240.692	179.594
Statsobligationer	0	703
Øvrige obligationer	4.535	5.903
I alt obligationer, dagsværdi	245.227	186.200

14 Aktier mv.

Aktier mv.

Børsnoterede aktier/investeringsbeviser	0	3.067
Sektoraktier	37.586	28.961
Aktier mv. i alt	37.586	32.028

15 Grunde og bygninger

Beløb i 1.000 kr.

	2018	2017
Domicilejendomme		
Anskaffelsessum primo	13.276	13.202
Tilgang	0	74
Samlet anskaffelsessum ultimo	13.276	13.276
Nedskrivninger primo	2.651	2.651
Årets nedskrivning	0	0
Nedskrivninger ultimo	2.651	2.651
Afskrivninger primo	3.336	3.159
Årets afskrivninger	180	177
Afskrivninger ultimo	3.516	3.336
Bogført værdi ultimo	7.109	7.289

Der er ikke foretaget ekstern vurdering ved fastsættelse af værdien

16 Øvrige materielle anlægsaktiver**Driftsmidler**

Anskaffelsessum primo	5.015	4.183
Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	384	832
Afgang i årets løb	-788	0
Kostpris ultimo	4.611	5.015
Ned- og afskrivninger primo	2.967	2.276
Tilbageførte afskrivninger	-784	0
Årets afskrivninger	685	691
Ned- og afskrivninger ultimo	2.868	2.967
Bogført værdi ultimo	1.743	2.048
Afskrivninger på maskiner og inventar	685	691
Afskrivninger på ejendomme	180	177
I alt ned- og afskrivninger	865	868

17 Indlån og anden gæld

Beløb i 1.000 kr.

	2018	2017
Indlån og anden gæld fordelt på		
Anfordring	629.545	558.040
Med opsigelsesvarsel	296	409
Tidsindskud	4.275	5.035
Særlige indlånsformer	71.527	74.744
I alt indlån og anden gæld	705.643	638.228
Indlån og anden gæld fordelt på restløbetider		
Anfordring	632.693	558.040
Til og med 3 måneder	1.432	6.224
Over 3 måneder og til og med 1 år	3.968	2.551
Over 1 år og til og med 5 år	14.025	14.378
Over 5 år	53.525	57.035
I alt indlån og anden gæld	705.643	638.228

18 Eventualforpligtelser**Garantier**

Finansgarantier	65.926	68.882
Tabsgarantier for realkreditlån	112.630	92.872
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	68.400	88.811
Øvrige garantier	360	217
Garantier i alt	247.316	250.782

Andre forpligtende aftaler

Sparekassen har indgået aftale med datacentralen SDC A/S om levering af serviceydelser på IT området. Betaling for udtræden af denne aftale i aftalens opsigelsesperiode udgør tkr. 19.413, svarende til den normale betaling til SDC A/S i 48 måneder.

19 Regnskabsmæssig sikring

Sparekassen har ikke foretaget sikring af poster i balancen ved anvendelse af afledte finansielle instrumenter.

20 Nærtstående parter

Alle transaktioner med nærtstående parter sker på markedsvilkår. Ingen nærtstående parter har bestemmende indflydelse over Sparekassen. Størrelsen af lån til – samt pant, kautioner eller garantier med oplysninger om de væsentligste vilkår stillet for nedenstående ledelsesmedlemmer.

Beløb i 1.000 kr.	2018	2017
Lån til ledelsen		
Direktion	423	146
Bestyrelse	2.477	676
Lån til ledelsen i alt	2.900	822
Sikkerhedsstillelser		
Direktion	123	123
Bestyrelse	1.867	556
Sikkerhedsstillelser i alt	1.990	679

Væsentlige vilkår

Engagementer med medlemmer af Sparekassens bestyrelse og direktion indgås på sædvanlige forretningsmæssige vilkår, herunder kan oplyses at rentefoden er i intervallet 3,0% til 8,95%.

21 Markedsrisiko**Renterisiko på gældsinstrumenter (fordelt på valutaer)**

DKK	4.684	3.647
EUR	1	562
I alt renterisiko på positioner	4.685	4.209

Renterisiko i % af kapitalgrundlag	3,2%	2,8%
---	-------------	-------------

Renterisikoen er udtryk for det forventede tab på rentepositioner som følge af en stigning i renten på 1 %. Ligesom i 2017 har Sparekassen primært været eksponeret i DKK.

Valutarisiko

Valutaindikator 1	1.160	4.730
--------------------------	--------------	--------------

Valutaindikator 1 i % af kapitalgrundlaget	0,8%	3,2%
---	-------------	-------------

Valutarisikoen er udtryk for risikoen for tab på Sparekassens positioner i fremmed valuta, når valutakursen ændrer sig negativt med 2 % i forhold til eksponeringen.

Valutaindikator 1 beregnes som den største sum af henholdsvis positioner i valuta, hvor Sparekassen har et nettotilgodehavende, og sum af positioner i valuta, hvor Sparekassen har nettogæld. Den største af disse positioner sættes i forhold til kernekapitalen efter fradrag.

Med udgangspunkt i Sparekassens positioner i EUR og øvrige valutaer er kursfølsomheden vurderes i forhold til opgørelsen af en sandsynlig valutakursrisiko. Kursrisikoen i forhold til EUR skønnes at udgøre 0,5 %, mens kursrisikoen på øvrige valutaer skønnes at udgøre 0,3 %.

Beløb i 1.000 kr.

	2018	2017
Positioner		
EUR	751	2.491
Andre valutaer	409	2.239
Valutarisiko		
EUR	0,5	1,7
Andre valutaer	0,3	1,5

Aktierisiko

Beholdning af børsnoterede aktier	0	3.067
Beholdning af sektoraktier	37.586	28.961
I alt aktieportefølje	37.586	32.028

Kursfald på 30 % børsnoterede- og unoterede aktier	0	920
Kursfald på 15 % sektoraktier	5.638	4.344
Negativ effekt på årets resultat før skat	5.638	5.264
Negativ effekt på egenkapital	4.398	4.105

22 Puljer

Balanceoplysninger

Aktiver

Kontantindestående	2.569	3.785
Obligationer	43.987	40.427
Aktier	24.207	30.282
Investeringsforeningsandele	48.533	46.458
Andet	6.291	493
I alt puljeaktiver	125.587	121.445

Passiver

Samlet indlån	124.744	113.260
Andre passiver	843	8.185
I alt puljepassiver	125.587	121.445

23 Pantsætninger

Sparekassen har ikke stillet pant eller anden sikkerhed i aktiver.

24 Repræsentantskab

	Indtrådt
Salgsingeniør Kim Albrechtsen, Stoholm	2017
Værkstedsassistent Kurt Andersen, Nykøbing M	2010
Tømrermester Leo Andersen, Balling	2014
Seniorkonsulent Heidi Balling, Hem	2007
Kalkulationschef Tonni Nybo Bysted, Skive	2014
Gårdejer Jens Bønding, Balling	2000
Direktør Jørn Christiansen, Skive	2017
Afdelingsleder Kurt Frydendahl, Rettrup	2006
Tømrermester Ole Gundersen, Stoholm	2010
Produktionschef Claus Foged Hansen, Skive	2007
Bygningskonstruktør Hans Bak Ibsen, Balling	2007
Planteavler Flemming W. Jensen, Hindborg	2007
El-installatør Knud Valdemar Knudsen, Krejbjerg	1996
Administrationsbefalingsmand Jan Nielsen, Skive	2014
Maskinhandler Peter Foged Nielsen, Volling	1999
Cand. Merc. Sofie Bysted Nielsen, Skive	2018
Butikssælger Jens Nygaard, Jebjerg	2014
Maskinfører Kim Nørgaard, Geddal	2005
Direktør Jacob Herbert Pedersen, Mejrup	2018
Blikkenslager Jørn Pedersen, Fly	2009
Systemudvikler Poul Pedersen, Balling	2000
Landmand Poul Verner Pedersen, Tøndering	2016
Finansdirektør Tom Emil Poulsen, Mejrup	2018
Skoleleder Ole Priess, Balling	1997
Adjunkt Jens Kristian Rask, Skive	2018
Teknisk Chef Henning Smed, Balling	1991
Økonomi- og regnskabsass. Lisbeth Stougaard, Balling	2000
Projektleder Morten Stougaard, Skive	2018
Direktør Anders Søgaard, Kjeldbjerg	2015
Bogholder Niels Kristian Sørensen, Oddense	2005
Revisor Signe Bysted Sørensen, Balling	2017
Direktør Jens Tveen Thorsen, Mejdal	2016
Adm. direktør Jacob Wernberg, Højslev	2018
Økonoma Jette Vestergaard, Oddense	2010
Direktør Villy Nissen Aalbæk, Vinderup	2017

 Sparekassen Balling
- bare bedre